

KINNITATUD
Keskkonnaamet 17.02.2021
käskkirjaga nr 1-2/22/1

Aegna maastikukaitseala kaitsekorralduskava 2022–2031

Keskkonnaamet 2021

SISUKORD

SISSEJUHATUS	4
1. ÜLDANDMED	5
1.1. ALA ISELOOMUSTUS.....	5
1.2. MAAKASUTUS.....	7
1.3. HUVIGRUPID.....	8
1.4. KAITSEKORD.....	9
1.5. UURITUS.....	10
1.5.1. LÄBIVIIDUD INVENTUURID JA UURINGUD.....	10
1.5.2. RIIKLIK SEIRE.....	11
1.5.3. INVENTUURIDE JA UURINGUTE VAJADUS.....	11
2. VÄÄRTUSED JA KAITSE-EESMÄRGID	12
2.1. ELUSTIK	12
2.1.1. MERIKOTKAS.....	12
2.1.2. RAND-SEAHERNES.....	13
2.1.3. ROOSA MERIKANN.....	14
2.1.4. TUMEPUNANE NEIUVAIP.....	14
2.1.5. III KAITSEKATEGOORIA LIIGID.....	15
2.1.6. HARILIK VALVIK.....	15
2.2. KOOSLUSED	16
2.2.1. RANNANIIDUD (1630*).....	17
2.2.2. VALGED LUITED (2120), PÜSITAIMESTIKUGA LIIVARANNAD (1640), EELLUITED (2110).....	18
2.2.3. METSASTUNUD LUITED (2180).....	18
2.2.4. KUIVAD NÕMMED (4030).....	19
2.2.5. LIIGIRIKKAD NIIDUD LUBAJAVAESSEL MULLAL (6270*).....	19
2.2.6. VANAD LOODUSMETSAD (9010*).....	20
2.2.7. SOOSTUVAD JA SOO-LEHTMETSAD (9080*).....	21
2.3. ÜKSIKOBJEKTID	21
3. KÜLASTUSKORRALDUS	23
3.1. OLEMASOLEV KÜLASTUSTARISTU	23
4. KAVANDATAVAD KAITSEKORRALDUSLIKUD TEGEVUSED	25
4.1. TEGEVUSTE KIRJELDUS	25
4.1.1. INVENTUURID JA RIIKLIK SEIRE.....	25
4.1.2. TÄHISTUSE PAIGALDUS.....	26
4.1.3. KÜLASTUSTARISTU JA RADADE HOOLDAMINE, LIKVIDEERIMINE.....	26
4.1.4. TAASTAMIS- JA HOOLDUSTÖÖD.....	26
4.1.5. EESKIRI, KAVA.....	27
4.1.6. MUU.....	27
4.2. TEGEVUSKAVA	29
5. KAITSEKORRALDUSE TULEMUSLIKKUSE HINDAMINE	31
LISAD	35
LISA 1. AEGNA MAASTIKUKAITSEALAL KEHTIV KAITSEKORD	35
LISA 2. VÄÄRTUSTE KOONDTABEL	40

LISA 3. AEGNA MAASTIKUKAITSELA TSONEERING JA SÕITMISEKS LUBATUD TEED	43
LISA 4. ULATUSLIKE LOODUSÕNNETUSTE LIKVIDEERIMINE JA METSAKAHJUSTUSTE TÕKESTAMINE KAITSEALA PIIRANGUVÖÖNDIS	44
LISA 5. FOTOD	45

SISSEJUHATUS

Vastavalt looduskaitseseaduse §-le 25 on kaitsekorralduskava kaitstavate loodusobjektide alapõhise kaitse korraldamise aluseks. Kaitsekorralduskava annab soovitusel kaitseala valitsejale kaitse-eesmärkide saavutamise parimatest viisidest, kuid ei loo õigusi ega kohustusi kolmandatele isikutele.

Kaitsekorralduskava kinnitab Keskkonnaameti peadirektor. Teave kaitsekorralduskava kinnitamise kohta avalikustatakse Keskkonnaameti kodulehel.

Käesoleva Aegna maastikukaitseala (edaspidi ka *MKA*) kaitsekorralduskava (edaspidi ka *KKK*) eesmärk on:

- anda lühike ülevaade kaitstavast alast (edaspidi *ala*) – selle kaitsekorrast, kaitse-eesmärkidest, rahvusvahelisest staatusest, maakasutusest, huvigruppidest ning alal läbiviidavast riiklikust seirest;
- analüüsida ala eesmärke ning anda hinnang iga põhiväärtuseks oleva liigi, elupaiga vm väärtuse seisundile;
- arvestades alale seatud eesmärke, määrata mõõdetavad kaitse-eesmärgid ja kaitsekorralduse oodatavad tulemused kaitsekorraldusperioodi lõpuks ning 30 aasta perspektiivis;
- anda ülevaade peamistest väärtusi mõjutavatest teguritest, kirjeldada kaitseks vajalikke meetmeid koos oodatavate tulemustega;
- määrata põhiväärtuste säilimisele, taastamisele ja tutvustamisele suunatud kaitsekorralduslike tegevuste elluviimise plaan koos tööde mahu, koha, ulatuse kirjelduse ja orienteeruva maksumusega;
- luua alusdokument kaitseala kaitsekorralduslike tööde elluviimiseks ja rahastamiseks.

Kaitsekorralduskava koostamisel toimus kaasamiskoosolek 17.12.2021 veebirakenduse Microsoft Teams vahendusel. Kaitsekorralduskava tööversioon saadeti elektroonselt ettepanekuteks kõigile peatükis 1.3 nimetatud huvigruppidele. Lisaks avaldati avalikustamise teade 09.12.2021 ilmunud üleriigilises ajalehes Õhtuleht.

Kava koostas Keskkonnaameti looduskaitse planeerimise osakonna spetsialist Gert Enno (tel: 5699 5307, e-post: gert.enno@keskkonnaamet.ee). Kava on koostatud projekti CoastNet Life raames¹.

¹ The project CoastNet LIFE (LIFE 17/NAT/FI/000544) has received funding from the LIFE Programme of the European Union. The material reflects the views by the authors, and the European Commission or the EASME is not responsible for any use that may be made of the information it contains.

1. ÜLDANDMED

1.1. ALA ISELOOMUSTUS

Aegna maastikukaitseala (KLO1000613)² asub Harjumaal Tallinna linna Kesklinna linnaosa haldusterritooriumil Aegna saarel (joonis 1). Kaitseala pindala on 302,8 ha ja hõlmab kogu saare. Aegna saar jääb Tallinnast 14 km kaugusele. Aegna saare ja Viimsi poolsaare vahele jäävad veel kaks väiksemat saart – Kräsuli ja Kumbli. Lähimad sadamad Aegna sadamale on Rohuneeme (2 km), Miiduranna (6 km), Naissaare ja Pirita (mõlemad 9 km), Linnahalli kai (10,5 km).

Joonis 1. Aegna maastikukaitseala. Joonise alus: Eesti Põhikaart, Maa-amet, 2021.

Aegna maastikukaitsealal on üleeuroopaline tähtsus, kaitsealal leidub erinevaid ranniku-, niidu- ja metsakooslusi, kaitsealuseid taimeliike ning merikotka pesad. Suur osa saarest on metsaga kaetud, peamiselt erivanuseliste mändide ja kuuskedega. Vähem leidub saarel sanglepikuid ja kaasikuid. Kaitsealal paikneb mitu looduse üksikobjekti: Eerikukivi (KLO4001242), Tulekivi ehk Sihi suurkivi (KLO4000918) ja Aegna rändrahnud; Lemmikneeme (Lemmiku) kivikülv (KLO1000088) (EELIS³).

Aegna maastikukaitseala moodustati Tallinna Linnavalitsuse 12. aprilli 1991. a määrusega nr 83 Määrusega kinnitati maastikukaitsealal looduskasutuse ja kaitse eeskirjad. Vabariigi Valitsuse 27. mai 2010. a määrusega nr 64 kinnitati Aegna maastikukaitseala kehtiv kaitse-eeskiri. Kaitse-eeskirja järgi on maastikukaitseala kaitse-eesmärk kaitsta Aegna saare metsa ja rannikukoosluseid, haruldasi ja kaitsealuseid liike ning nende elupaiku. Kaitse-eeskirja järgi on maastikukaitseala kaitse-eesmärk nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (edaspidi *loodusdirektiiv*) I lisas nimetatud looduslike elupaikade ning

² Sulgudes on siin ja edaspidi keskkonnaregistri kood.

³ Keskkonnaregister. Kättesaadav: <https://keskkonnaportaal.ee/register>.

loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse. Need on rannaniidud (1630*)⁴, püsitaimestuga liivarannad (1640), eelluited (2110), valged luited (2120), metsastunud luited (2180), kuivad nõmmed (4030), vanad loodusmetsad (9010*) ning soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080*). Lisaks pesitseb saarel liik, keda Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (edaspidi *linnudirektiiv*) nimetab I lisas ja mis on ühtlasi I kategooria kaitsealune liik. See liik on merikotkas (*Haliaeetus albicilla*). Lisaks kaitstakse II kategooria kaitsealuseid taimeliike ja III kategooria kaitsealuseid taimeliike, nagu harilik valvik (*Leucobryum glaucum*), karukold (*Lycopodium clavatum*), rand-seahernes (*Lathyrus maritimus*), roosa merikann (*Armeria elongata*), kaheleheline käoheel (*Platanthera bifolia*), tumepunane neiuvaip (*Epipactis atrorubens*), roomav öövilge (*Goodeyra repens*) ja aas-karukell (*Pulsatilla pratensis*).

Aegna maastikukaitseala esitati Aegna saare loodusala (EE0010188) Natura 2000 võrgustiku alaks 2009. aastal⁵. Tegevuse kavandamisel tuleb seega hinnata selle mõju loodusala kaitse-eesmärkidele, arvestades Natura 2000 võrgustiku alade suhtes kehtivad erisusi. Aegna saare loodusala pindala on 302,8 ha. Aegna saare loodusala kaitse-eesmärgiks on kaitsta loodusdirektiivi I lisas nimetatud kaitstavaid elupaigatüüpe, milleks on rannaniidud (1630*), püsitaimestuga liivarannad (1640), eelluited (2110), valged luited (liikuvad rannikuluited – 2120), metsastunud luited (2180), kuivad nõmmed (4030), vanad loodusmetsad (9010*) ning soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080).

Aegna saarele jääb mitmeid mälestisi. Militaarpärandist on erinevast ajastust ehitisi nagu näiteks Peeter Suure merekindluse rannakaitsepatareid (1914. aastast), kindlusraudtee tammid (1914. aastast), dessandi- ja õhutõrje patareid (1927–1950. aastast) jne. Lisaks jääb saarele kalmistu, mille esmased kirjed pärinevad 1736. aastast ning kus viimased matmised on toimunud 20. sajandi algul. Muinsuskaitsealised objekte haldab Muinsuskaitseamet.

Tabel 1. Aegna saare mälestised⁶

Registrinumber	Nimi	Liik
8712	Aegna õhutõrje patarei positsioon, 1942–1944	ehitismälestis
8711	Aegna uus õhutõrjepatarei, 1939, 1945–1950	ehitismälestis
8710	Merekindluste Aegna dessanditõrje patarei nr. 14(EV) lõunapositsioon, 1936. a.	ehitismälestis
8709	Merekindluste Aegna dessanditõrje patarei nr. 14(EV) põhjapositsioon, 1936. a.	ehitismälestis
8706	Merekindluste Aegna dessandi- ja õhutõrje patarei nr. 10(EV), 1927, 1936	ehitismälestis
8705	Tallinna rannakaitse keskkomandopunkt, 1927. a.	ehitismälestis
8704	Merekindluste Aegna saare rannakaitsepatarei nr. 2(EV) helgiheitjapositsioon, 1924. a.	ehitismälestis

⁴ Sulgudes on siin ja edaspidi kaitstava elupaigatüübi koodinumber vastavalt loodusdirektiivi I lisale. Tärniga (*) on tähistatud esmatähtsad elupaigatüübid.

⁵ Vabariigi Valitsuse 23. aprilli 2009. a korraldus nr 148 „Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004. a korralduse nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri” muutmine”. Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/13175848>.

⁶ Aegna saare mälestised. Kättesaadav: <https://register.muinas.ee/>.

8703	Merekindluste Aegna saare rannakaitsepatarei nr. 2 (EV), 1924. a.	ehitismälestis
8702	Rannakaitsepatarei alused, 1918. a.	ehitismälestis
8701	Aegna kindlusraudtee tammid, 1914. a.	ehitismälestis
8698	Peeter Suure Merekindluse rannakaitsepatarei nr. 15 helgiheitja positsioon, 1915–1917	ehitismälestis
8697	Peeter Suure Merekindluse rannakaitsepatarei nr. 15 helgiheitja varjend, 1915–1917	ehitismälestis
8696	Peeter Suure Merekindluse rannakaitsepatarei nr. 15 vare, 1915–1917, 1920–1936	ehitismälestis
8695	Peeter Suure Merekindluse rannakaitsepatarei nr. 14 helgiheitja positsioon, 1915. a.	ehitismälestis
8694	Peeter Suure Merekindluse rannakaitsepatarei nr. 14, 1915. a.	ehitismälestis
8693	Peeter Suure Merekindluse Aegna ajutise patarei positsioon, 1914. a.	ehitismälestis
2604	Kultusekivi, I a-tuh. e.Kr. – I a-tuh.	arheoloogiamälestis
1067	Aegna kalmistu	ajaloomälestis

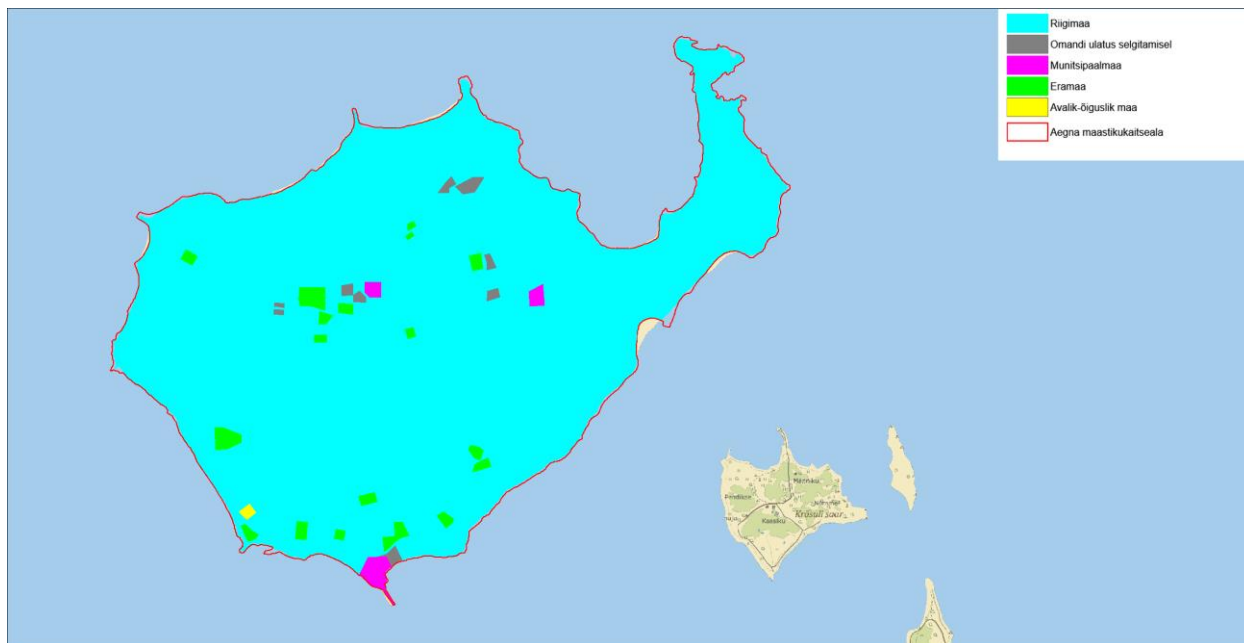
1.2. MAAKASUTUS

Aegna maastikukaitseala pindala on 302,8 ha ja sellest jääb riigimaale 292,95 ha (96,49%), eramaale 5,47 ha (1,80%), munitsipaalmaale 2,10 ha (0,69%), avalik-õiguslikule maale 0,23 ha (0,07%) (joonis 2). Ülejäänud maa osas on omandi ulatus selgitamisel 1,99 ha (0,65%). Riigiomandisse kuuluvate maade haldajaks on Riigimetsa Majandamise Keskus. Avalik-õiguslike maade ja munitsipaalmaade haldajaks on Tallinna linn.

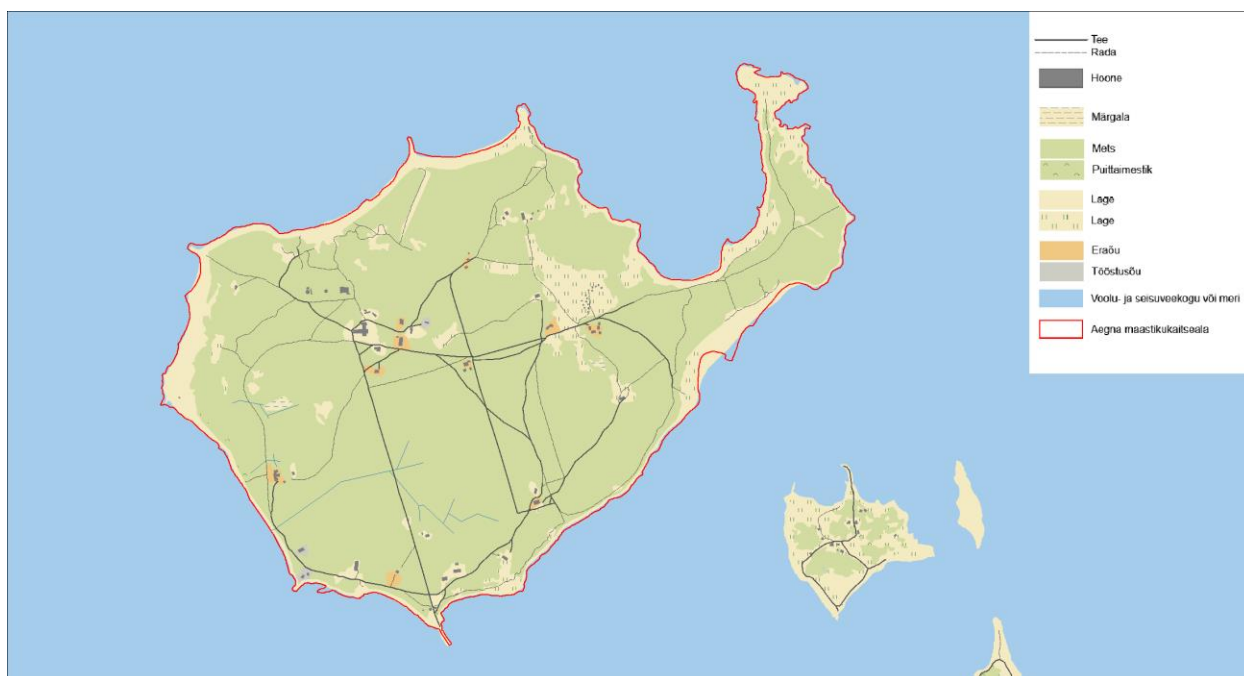
Kaitseala kõlvikuline jaotus (joonis 3) on järgmine: mets ja puittaimestik 247 ha (81,57%), lage ala 48,84 ha (16,12%), õu 2,96 ha (0,97%), meri ja märgala 0,52 ha (0,17%). Lisaks jäävad kaitsealale väikese pindalaga vooluveekogud, hoonetega maa ja tee kõlvikud. Kaitseala maa sihtotstarve jaguneb maatulundus-, elamu-, äri- ja tootmiskaaks.

Aegna ainuke sadam jääb saare lõunaossa Lohknasse. Teadaolevalt on sadam rajatud 1914. aastal⁷. Hooajaliselt toimub navigeerimine mandri ja Aegna vahel maist oktoobrini. Lisaks pakutakse saarele saamiseks veetakso võimalust.

⁷ Aegna saare koduleht. Kättesaadav: www.aegna.ee.

Joonis 2. Aegna maastikukaitseala maaomand. Joonise alus: Eesti Põhikaart, Maa-amet, 2021.

Joonis 3. Aegna maastikukaitseala kõlvikuline jaotus. Joonise alus: Eesti Põhikaart, Maa-amet, 2021.

1.3. HUVIGRUPID

- **Keskkonnaamet** – kaitseala valitseja. Keskkonnaameti eesmärk on tagada ala eesmärgiks olevate väärtuste soodne seisund ja järelevalve kaitstavatel aladel.
- **Riigimetsa Majandamise Keskus** – praktiliste looduskaitsetööde teostamine riigimaadel.

- **Tallinna linn** (Tallinna linnavalitsus, Keskkonna- ja kommunaalamet, Tallinna kesklinna Valitsus) – huvitatud maastikukaitseala loodusväärtuste hoidmisest, kaitsest ja tutvustamisest ning puhkeväärtuste säilimisest ja kasutamisest.
- **Keskkonnaagentuur** – riikliku seire korraldamine.
- **Maaomanikud** – poollooduslike koosluste taastamine ja hooldamine. On huvitatud maaomandi heaperemehelikust kasutamisest, elukeskkonna paranemisest ja kohaliku elu arendamisest.
- **Loodushuvilised** – huvitatud ala loodusväärtuste säilimisest.
- **Kihnu Veeteed** – Tallinn-Aegna liinilaeva operaator.
- **Meretakso OÜ** – meretakso Gundel pakub meretransporti Aegna saarele.
- **MTÜ Tallinna Veespordi Klubi** – veeoperaator, külastuse ja majutusega tegelev ettevõtte.
- **MTÜ Roheline Rügement** – Aegna saarel tegutsev keskkonnakaitseorganisatsioon.

1.4. KAITSEKORD

Aegna maastikukaitseala kaitse-eeskiri võeti vastu Vabariigi Valituse 27. mai 2010. a määrusega nr 64, samuti tuleb alal tegutsemisel lähtuda looduskaitseadusest⁸. Maastikukaitsealal on lubatud viibida, korjata seeni, marju ja muid metsa kõrvalsaadusi, välja arvatud Kurikneeme sihtkaitsevööndis, 15. veebruarist kuni 31. juulini. Mootoriga sõidukitel on lubatud sõita kaardil (lisa 3) märgitud teedel. Väljaspool teid sõitmine ja maastikusõidukiga sõitmine on lubatud järelevalve- ja päästetöödel, kaitse-eeskirjaga lubatud töödel, kaitseala valitseja nõusolekul teostataval adru äraveol Kalavälja ja Eerikneeme piiranguvööndite rannaosalt, kaitseala valitsemisega seotud töödel, kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel, liinirajatiste hooldamiseks vajalikel töödel ning maatulundusmaal metsamajandustöödel või põllumajandustöödel. Kaitseala valitseja nõusolekuta on keelatud muuta katastriüksuse kõlvikute piire ja sihtotstarvet, koostada maakorralduskava ja teha maakorraldustoiminguid, kehtestada detailplaneeringut ja üldplaneeringut, anda nõusolekut väikeehitise, sealhulgas lautri või paadisilla ehitamiseks, anda projekteerimistingimusi, anda ehitusluba, rajada uut veekogu, mille pindala on suurem kui viis ruutmeetrit, kui selleks ei ole vaja anda vee erikasutusluba, ehitusluba ega esitada ehitusteatist, ning jahiulukeid lisaõõta.

Kaitseala on tsoneeritud kaheks sihtkaitsevööndiks ja kolmeks piiranguvööndiks. Kurikneeme sihtkaitsevööndi loomine on vajalik kaitseala I kategooriasse kuuluva linnuliigi elupaiga kaitseks ja nõrga taluvuskoormusega metsakoosluste loodusliku arengu tagamiseks. Aegna sihtkaitsevöönd on loodud eelkõige kõrge väärtusega metsaelupaigatüüpide kaitseks, kui ka kaitsealuste taimeliikide ja haruldaste sambllaliikide kaitseks.

⁸ Looduskaitseadus¹. RT I 2004, 38, 258. Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/116062021003>.

Sihtkaitsevööndis on lubatud kuni 20 osalejaga rahvaürituse korraldamine, rohkem kui 20 osalejaga rahvaürituste korraldamine on lubatud kaitseala valitseja nõusolekul. Kaitseala valitseja nõusolekul on sihtkaitsevööndis lubatud kaitsealuste liikide elutingimuste säilitamiseks vajalik tegevus, olemasolevate rajatiste hooldustööd, Aegna sihtkaitsevööndis metsakoosluse kujundamine vastavalt kaitse-eesmärgile, olemasolevate maaparandussüsteemide hoiutööd ja loodusliku veerežiimi taastamine. Sihtkaitsevööndis on keelatud majandustegevus, looduvarede kasutamine ning inimeste viibimine Kurikneeme sihtkaitsevööndis 15. veebruarist kuni 31. juulini, välja arvatud järelevalve- ja päästetöödel, kaitseala valitsemisega seotud töödel, kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel ning teedel, radadel ja kallasrajal. Sihtkaitsevööndis on keelatud uute rajatise ehitamine, välja arvatud kaitseala valitseja nõusolekul tehnovõrgu rajatise rajamine, rajatise rajamine kaitseala tarbeks, telkimis-, puhke- ja lõkkekohtade rajamine Aegna sihtkaitsevööndis.

Maastikukaitsealal jaguneb kolmeks piiranguvööndiks: Eerikneeme, Lemmikneeme ja Kalavälja piiranguvöönd. Piiranguvööndi kaitse-eesmärk on rannakoosluste ning looduse mitmekesisuse säilitamine. Kaitseala piiranguvööndis on majandustegevus lubatud. Piiranguvööndis on lubatud kuni 100 osalejaga rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistamata kohas, rohkem kui 100 osalejaga rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistamata kohas on lubatud kaitseala valitseja nõusolekul. Kaitseala valitseja nõusolekul on piiranguvööndis lubatud puhkeotstarbelise ja sotsiaalsuunitlusega uute ehitiste püstitamine ärimaa, sotsiaalmaa ja elumumaa sihtotstarbega kinnistute piires väljaspool metsaala, kuid mitte lähemal kui 200 m Eesti põhikaardile kantud veekogu piirist. Piiranguvööndis on kaitseala valitseja nõusolekul lubatud rannal asuvate kinnistute piires hoonete esmakordne juurdeehitus kuni 1/3 ulatuses hoone kubatuurist, Kalavälja piiranguvööndis sadamaehitiste püstitamine ja rannakindlustuse rajamine olemasoleva hoone kaitseks, puhkeala korraldamisega seotud rajatiste ning uute tehnovõrgu rajatiste rajamine. Piiranguvööndis on keelatud puhtpuistute kujundamine ja energiapuistute rajamine, maavara kaevandamine, kaldajoone muutmine, uue maaparandussüsteemi rajamine, biotsiidi, taimekaitsevahendi ja väetise kasutamine, uuendusraie, välja arvatud turberaie, mille juures peab säilitama koosluse liikide ja vanuse mitmekesisuse.

1.5. UURITUS

1.5.1. LÄBIVIIDUD INVENTUURID JA UURINGUD

Alal on keskkonnaregistri alusel registreeritud üheksa kaitsealuse liigi leiukohad: harilik valvik (*Leucobryum glaucum*, III), merikotkas (*Haliaeetus albicilla*, I), pargi-nahkhiir (*Pipistrellus nathusii*, II), pisi-tinasamblik (*Stereocaulon condensatum*, III), põhja-nahkhiir (*Eptesicus nilssonii*, II), rand-seahernes (*Lathyrus japonicus subsp. Maritimus*, III), roosa merikann (*Armeria maritima*, III), suurvidevlane (*Nyctalus noctula*, II), tumepunane neiuvaip (*Epipactis atrorubens*, III). Liigid, mis on nimetatud kaitse-eesmärgiks, kuid pole registreeritud keskkonnaregistris ja mille esinemine ega seisnud pole teada, on aas-karukell (*Pulsatilla pratensis*, III), kaheleheline käokeel (*Platanthera bifolia*, III), roomav öövilge (*Goodyera repens*, III) ja karukold (*Lycopodium clavatum*, III). Taimeliikide leidude andmed pärinevad 2010. aastast. Puudulik on andmestik aas-karukella, kahelehelise käokeele, roomava öövilge ja karukolla kohta, mistõttu on vajalik kaitsealuste taimede leiukohtade kontroll ja kaardistus. Nahkhiirte leiuandmed pärinevad 2012. aastast üksikleidudena. 2021. aastal on uue leiuna registreeritud pisi-tinasamblik 3x4 cm² suurusel alal.

Elupaikadest on saarel registreeritud üheksa elupaigatüüpi. Elupaigatüüpide inventuure on tehtud 2003, 2005. aastal ja 2010. aastal teostati kordushindamine. Vajaduspõhiselt on tehtud ka lisainventuure, nagu näiteks Lemmikuninas olevale elupaigatüübile kuivad nõmmed (4030), mis on 2017. aastal nõmmede inventuuri käigus⁹ ümber hinnatud liigirikkaks niiduks lubjavaesel mullal (6270*).

1.5.2. RIIKLIK SEIRE

Mererannikute seire raames on Aegna saarel Talneeme ja endise Flora puhkemaja vahel rajatud 7 profiili u 250 m pikkusel rannalõigul, kus jälgitakse rannaprotsesside muutusi ja arengusuundi. Erilist tähelepanu pööratakse reisilaevade lainetusest tulenevale mõjule. 2020. aasta aruandes on toodud, et võrreldes eelnevate aastatega on seireala muutused olnud suhtelised väikesed¹⁰.

Merikotka seire toimub kotkaste ja musta-toonekure seire raames. Seire andmed pärinevad aastatest 2003, 2011, 2012, 2013, 2016. Viimane edukas pesitus ühe kotkajõuga on toimunud 2016. aastal.

Kesktalvine veelinnuloendus toimub riikliku keskkonnaseire alamprogrammi raames. Seireala hõlmab Aegna rannikut ja ümberkaudset mereala.

Lisaks teostatakse kaitsealal rannikumere hüdrobioloogilist seiret ja Tallinna linna looduskaitse õppekeskuse uurimiskeskusest võetakse igal aastal põhjaveekogumite keemilise seire jaoks analüüse.

1.5.3. INVENTUURIDE JA UURINGUTE VAJADUS

Kaitsekorraldusperioodi jooksul tuleb teostada ülepinnaeline kaitse-eesmärgiks olevate liikide inventuur, mille käigus kaardistatakse liikide asukohad ja seisund. Eelnev taimeliikide inventuur pärineb 2010. aastast.

Elupaikade inventuur pärineb 2010. aastast, kuid andmed on asjakohased ning peamised muutused on tingitud rannikukoosluste looduslikest muutustest ning suhtesessioonist. Vajadusel on võimalik inventuure jooksvalt juurde tellida. Vajaduspõhiselt on 2017. aastal teostatud kuivade nõmme inventuuri käigus ümberhindamine Lemmikuninas olevale elupaigale kuivad nõmmed (4030) 0,6 ha, mis on inventeeritud elupaigaks liigirikkad niidud lubjavaesel mullal (6270*). Ümberhindamine on tingitud niiduelupaikade inventeerimise juhendi¹¹ muutusest, kus on täpsustatud kuivade nõmmede elupaiga kirjeldust. 2021. aastal teostati Keskkonnaameti poolt tellitud pool-looduslike koosluste inventuur, kus lisaks Lemmikuninas olevale niidule inventeeriti veel Külaniidule jääv elupaik kuivad nõmmed (4030) 3,6 ha ümber elupaigaks liigirikkad niidud lubjavaesel mullal (6270*) 3,6 ha. Kaitsekorraldusperioodi jooksul on vajalik veel teostada nahkhiirte elupaikade inventuur. Keskkonnaregistri andmeil on Aegna saarel kolme II kaitsekategooria nahkhiireliigi toitumisalad, kuid puudub andmestik elupaikadest. Potentsiaalsed talvituspaigad võivad olla Peeter Suure merekindluse rannakaitserajatistes.

⁹ R.Kalamaees, 2017. Nõmmede inventuur 2016-2018.

¹⁰ Mererannikute seire 2019–2020. Kättesaadav:

<https://kese.envir.ee/kese/downloadReportFile.action?fileUid=20443765&monitoringWorkUid=17723750>.

¹¹ Pärandniitude tegevuskava. Kättesaadav: <https://eelis.ee/GetFile.aspx?fail=-411424404>.

2. VÄÄRTUSED JA KAITSE-EESMÄRGID

2.1. ELUSTIK

Aegna maastikukaitseala elustiku mitmekesisuse loovad eelkõige ümbritsev meri ja rannik, mis moodustab elupaiku mitmetele liikidele. Lindudest väikseim liik on põialpoiss ning suurim merikotkas. Kaitsealustest linnuliikidest on saarel juhuvaatlustena¹² kohatud veel lõopistrikku, suitsupääsukest, jõgitiiru, randtiiru, rukkirääku, rüüti, mustrahni. Läbirände ajal on Aegna saarel ja saare ümber kohatud rohkelt hanesid, laglesid, sukel- ja ujupart. Ulukitest on saarel kohatud metssigu, metskitsi, halljänest, kährikuid, rebast. Keskkonnaagentuuri rajakaamera pildile jäädvustati 2021. aastal mäger. Taimedest on leitud Aegnal u 350 liiki soontaimi ja u 100 liiki samblaid¹³.

Keskkonnaregistri andmeil on lisaks kaitse-eesmärgi liikidele registreeritud kaitsealustest liikidest veel põhja-nahkhiir, suurvidevlane, pargi- nahkhiir, kirjuhahk, pisi-tinasamblik. Liike, kes pole kaitse- eesmärkideks nimetatud, kaitstakse läbi isendikaitse, elupaiga- ja katusliikide kaitse läbi. Enamik kaitsealuseid liike jääb sihtkaitsevööndisse, kus majandustegevus on keelatud.

2.1.1. MERIKOTKAS (*Haliaeetus albicilla*)

I kat, LiD – I; KE – jah; LoA – ei

Merikotka arvukus on Eestis viimasel kümnendil tõusnud¹⁴. Vaatama sellele on tegemist punase raamatu nimestiku kohaselt ohualti liigiga. Merikotka pesapuud asuvad Kurikneeme sihtkaitsevööndis elupaigatüüpidel soostuvad ja soolehtmetsad (esinduslikkus A – väga hea) ning vanad loodusmetsad (esinduslikkus B – hea). Edukas pesitus on leitud 2011., 2013., 2015., 2016. aastal. Varasemast on teada edukas pesitus 2007. aastast ning esmased andmed merikotka pesitsemisest saarel pärinevad 2003. aastast.

Kaitse-eesmärk

- Pikaajaline kaitse-eesmärk

Aegna maastikukaitsealal pesitseb vähemalt üks paar merikotkaid.

- Kaitsekorraldusperioodi kaitse-eesmärk

Aegna maastikukaitsealal pesitseb vähemalt üks paar merikotkaid.

Mõjutegurid ja meetmed

- + Pesapuud asuvad sihtkaitsevööndis, mis keelab ära majandustegevuse, loodusvarade kasutamise.
- + Sihtkaitsevööndis on inimeste viibimise keeld 15. veebruarist kuni 31. juulini.

¹² Loodusvaatluste andmebaas. Kättesaadav: <https://lva.keskkonnainfo.ee/>.

¹³ Tallinna Keskkonnaamet, 2009. Tallinna Loodus. TÜ Loodusajakiri. Tallinn.

¹⁴ Merikotka (*Haliaeetus albicilla*) kaitse tegevuskava 2020–2024.

+ Pesitsemiseks sobiva ala olemasolu. Aegnal on merikotkastele sobiv elupaik ja maastik, mida ümbritseb meri ja mis on talviti valdavalt jäävaba ja tagab püsiva toidubaasi.

- Pesitusaegne häirimine.

- Kurikneeme sihtkaitsevööndi tähistel on inimeste viibimise keeld 1. veebruarist kuni 15. juulini. Tähistused on vastuolus kaitse-eeskirjas märgitud inimeste viibimise keeluga, mis on 15.veebruarist kuni 31. juulini.

Meede 1: Tagada liigile hetkel kehtiv kaitsekord.

Meede 2: Uuendada Kurikneeme sihtkaitsevööndi tähistust ja viia vastavusse inimeste liikumise keeld vastavalt kaitse-eeskirjas kehtestatud ajale 15.veebruarist kuni 31. juulini.

2.1.2. RAND-SEAHERNES (*Lathyrus japonicus subsp. maritimus*)

III kat; KE – jah; LoA – ei

Rand-seahernes kasvab rannikualade liivaluidetel. Rand-seahernes on looduskaitseeaduse kohaselt III kaitsekategooria liik ning on Eesti ohustatud liikide punase nimestiku andmetel ohulähedases seisundis. Ohuteguriks on taimedele tallamine ja konkureerivad võõrliigid. Keskkonnaregistri andmeil leidub rand-seahernest Aegnal neljas kohas. Inventuuri andmed pärinevad 2010. aastast ja seisund on hinnatud heaks.

Kaitse-eesmärk

- Pikaajaline kaitse-eesmärk

Liik ja tema neli kasvukohta on alal säilinud heas seisundis või paranenud.

- Kaitsekorraldusperioodi kaitse-eesmärk

Liik ja tema neli kasvukohta on alal säilinud heas seisundis või paranenud.

Mõjutegurid ja meetmed

+ Kaitsealal leidub liigile sobivaid kasvukohti.

- Kasvukohtade kinnikasvamine. Kurdlehine kibuvits on võõrliik, kes hõivab rannikualasid ning seetõttu tõrjub välja kohalikud liigid.

- Puudub ajakohane andmestik liigi levikust ja seisundist.

Meede 1: Kurdlehise kibuvitsa kaardistamine kaitsealal ja vajadusel liigi ohjamiseks tööde tellimine.

Meede 2: Kaitse-eesmärgiks olevate taimeliikide inventuur ja kasvukohtade täpsustamine.

2.1.3. ROOSA MERIKANN (*Armeria elongata*)

III kat; LoD – II KE – jah; LoA – ei

Roosa merikann kasvab peamiselt liivastel valgusrikastel kasvukohtadel ja rannaniitudel. Roosa merikann on looduskaitseeaduse kohaselt III kaitsekategooria liik ning on Eesti ohustatud liikide punase nimestiku andmetel ohualtis seisundis. Aegna saarel leidub keskkonnaregistri andmeil liiki kolmes kohas. Kõik leiukohad asuvad Lemmiku nina läheduses. Liiki ohustab eelkõige elupaiga kadumine, tallamine, kaevandamine, põllumajanduslik- ja ehitustegevus. Kaitsekorralduskava koostamise ajal leiti arvestatav leiukoht lisaks veel Lemmikunina tipus, kuid võsastumine ja kurdlehise kibuvitsa pealetung võib liigi leiukoha seisundit halvendada.

Kaitse-eesmärk

- Pikaajaline kaitse-eesmärk

Liik ja tema kolm kasvukohta on alal säilinud heas seisundis või paranenud.

- Kaitsekorraldusperioodi kaitse-eesmärk

Liik ja tema kolm kasvukohta on alal säilinud heas seisundis või paranenud.

Mõjutegurid ja meetmed

+ Kaitsealal leidub liigile sobivaid kasvukohti.

- Kasvukohtade kinnikasvamine. Kurdlehine kibuvits on võõrliik, kes hõivab rannikualasid ning seetõttu tõrjub välja kohalikud liigid.

- Puudub ajakohane andmestik liigi levikust ja seisundist.

Meede 1: Kurdlehise kibuvitsa kaardistamine ja vajadusel liigi ohjamiseks tööde tellimine.

Meede 2: Hoolduse tagamine Lemmikneeme poolsaarel.

Meede 3: Kaitse-eesmärgiks olevate taimeliikide inventuur ja kasvukohtade täpsustamine.

2.1.4. TUMEPUNANE NEIUVAIP (*Epipactis atrorubens*)

III kat; KE – jah; LoA – ei

Keskkonnaregistri andmeil on 2010. aastal registreeritud Aegna maastikukaitsealal üks leiukoht kahekümne taimega. Leiukoht jääb Aegna sihtkaitsevööndisse. Tumepunane neiuvaip eelistab lubjarikkaid kasvukohti, seetõttu võib teda leiduda klibukadastikes, loometsades, kuivadel rannavallidel ja rannamännikutes¹⁵.

¹⁵ Eesti Orhideekaitse Klubi koduleht. Kättesaadav: <https://orhidee.ee/liigid/epipactis-atrorubens/>.

Kaitse-eesmärk

- Pikaajaline kaitse-eesmärk

Liik ja tema kasvukoht on alal säilinud heas seisundis või paranenud.

- Kaitsekorraldusperioodi kaitse-eesmärk

Liik ja tema kasvukoht on alal säilinud heas seisundis või paranenud.

Mõjutegurid ja meetmed

- + Kaitsealal leidub liigile sobivaid kasvukohti.
- Puudub ajakohane andmestik liigi levikust ja seisundist.

Meede: Kaitse- eesmärgiks olevate taimeliikide inventuur ja kasvukohtade täpsustamine.

2.1.5. III KAITSEKATEGOORIA LIIGID

III kat; KE – jah; LoA – ei

Kaitse-eesmärgiks on nimetatud III kaitsekategooria liigid karukold, kaheleheline käoheel, roomav öövilge ja aas-karukell. Nimetatud liike pole keskkonnaregistrisse kantud ning puudub info leiukohtadest ja seisundist. Seetõttu on vajalik teostada kaitse-eesmärgiks nimetatud taimede inventuur ning ajakohastada keskkonnaregistri andmed. Kaitse-eesmärk seatakse pärast andmete täpsustamist.

Mõjutegurid ja meetmed

- Puudulik info liikide levikust ja seisundist.

Meede: Kaitse-eesmärgiks olevate taimeliikide inventuur ja kasvukohtade täpsustamine.

2.1.6. HARILIK VALVIK (*Lathyrus japonicus subsp. maritimus*)

III kat; KE – jah; LoA – ei

Hariliku valviku leiukohti on Aegna saarel keskkonnaregistri andmeil kolmes kohas. Aegnal kasvab harilik valvik nõmme- ja palumetsas enamasti elupaigatüübil metsastunud lited. Eestis on harilik valvik levinud peamiselt Lääne-Eestis ja saartel. Tegemist on metsaliigiga, mis on ühtlasi metsa vääriselupaiga tunnusliik¹⁶.

¹⁶ Vääriselupaiga klassifikaator...Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/115092017010>.

Kaitse-eesmärk

- Pikaajaline kaitse-eesmärk

Liik ja tema kolm kasvukohta on alal säilinud samas seisundis või paranenud.

- Kaitsekorraldusperioodi kaitse-eesmärk

Liik ja tema kolm kasvukohta on alal säilinud samas seisundis või paranenud.

Mõjutegurid ja meetmed

- + Kaitsealal leidub liigile sobivaid kasvukohti.
- + Kaitse on tagatud sihtkaitsevööndi kaitsekorraga.

2.2. KOOSLUSED

Kaitsealal on kooslustest levinumad metsa- ja rannikukooslused. Pindalaliselt on kaitsealal enim inventeeritud kooslused vanad loodusmetsad (74 ha), metsastunud luited (64 ha) ja soostuvad ja soolehtmetsad (13 ha). Kõik kaitsealal inventeeritud kooslused ja Natura standardandmebaasi andmed on välja toodud joonisel 3 ja tabel 2.

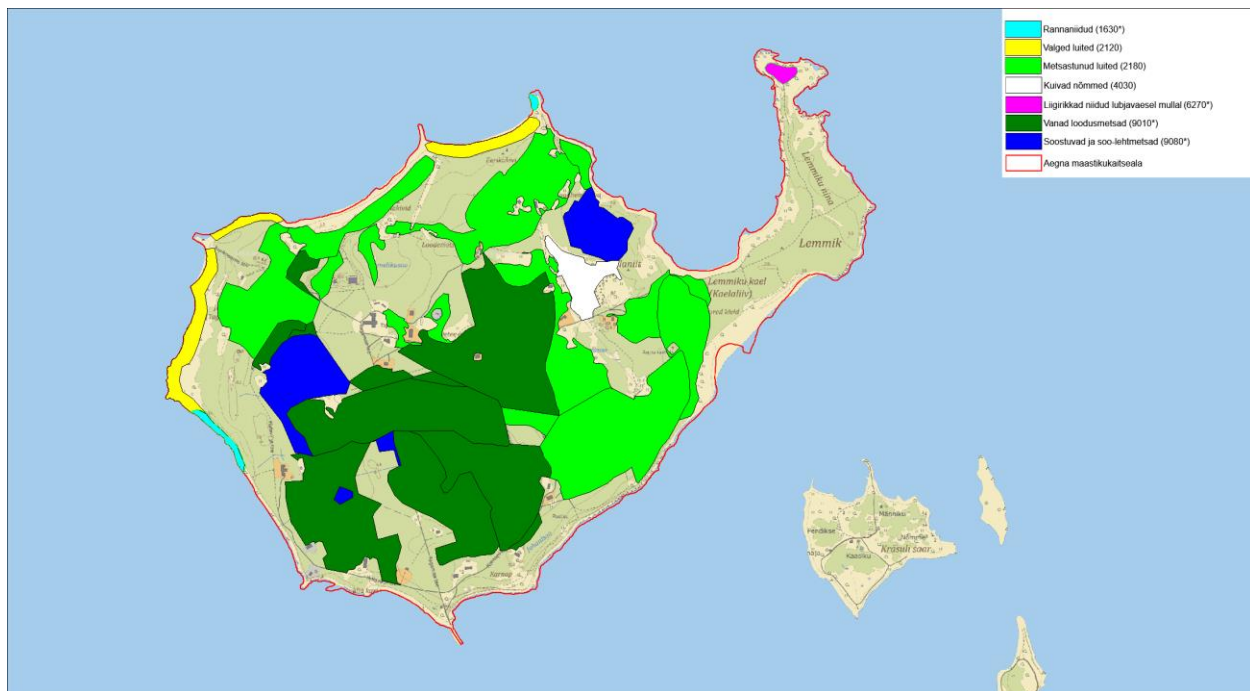
Tabel 2. Aegna maastikukaitseala kaardistatud kooslused ja Natura standardandmebaasi andmed

Kooslus	Inventeeritud pindala (ha)	Natura standardandmebaasi pindala (ha)	Esinduslikkus vastavalt inventuuridele	Esinduslikkus (Natura standardandmebaas)
1630*	0,8	0,8	C	C
1640	2,1	2,1	C	C
2110	2,1	2,1	C	C
2120	2,1	2,1	C	C
2180	64,2	64,2	A	A
4030	3,6 ¹⁷	0,6 ¹⁸	B	B
6270*	0,6	- ¹⁹	B	-
9010*	73,8	73,8	C	C
9080*	12,8	12,8	A	A

¹⁷ Tegemist on Aegna saare Külaniidule jääva elupaigaga, mis 2021. aasta kehtivates inventuuri andmetes on kuivad nõmmed elupaik. Võttes arvesse muutunud PLK inventeerimise juhendit ja arvestades, et kaitsekorralduskava koostamise ajal on tellitud täiendav PLK inventuur, siis tulevikus on tegemist elupaigaga 6270*. Vastav muudatus tuleb sisse viia Natura standardandmebaasi.

¹⁸ Natura standardandmebaasis (2015) kajastub veel Lemmikuninas oleva kuivad nõmmed elupaiga andmeid, mis 2017. aastal on ümberinventeeritud 6270* elupaigaks. Seega tegemist on aegunud andmetega ning vajalik on ajakohastada Natura standardandmebaasi andmestikku.

¹⁹ Vajalik on kaitse-eeskirja muudatust, milles elupaik 6270* võetakse kaitse-eesmärgiks ning muudatus sisse viia Natura standardandmebaasi andmetes, et elupaik 6270* oleks kajastatud.

Joonis 4. Aegna maastikukaitseala kooslused. Joonise alus: Eesti Põhikaart, Maa-amet, 2021.

2.2.1. RANNANIIDUD (1630*)

LoD I, KE – jah, LoA – jah

Rannaniidud on Aegna saarel üksikute laikudena. Tegemist on väikeste ja kitsaste aladega, mille taastamis- ja hoolduspotentsiaal on väike ning taastatavus on raske või võimatu. Saare lääneosas on inventeeritud 0,67 ha suurune niit ja Eerikneeme otsas väike 0,14 ha suurune niidulaik. Rannaniidud on Aegnal primaarsed kooslused, mis on mõjutatud looduslikest teguritest. Taimestik on soolalembene, millele avaldavad mõju rannikuprotsessid. Taimedest esineb siin tuderluga (*Juncus gerardii*), randõisluht (*Triglochin maritimum*), rand-teeleht (*Plantago maritima*) ja valge kastehein (*Agrostis stolonifera*). Üldine looduskaitse hinnang elupaigatüübile rannaniidud (1630*) on C ehk arvestatav, looduskaitse seisund on C ehk keskmiselt või vähe säilinud ning esinduslikkus on C.

Kaitse-eesmärk

- Pikaajaline kaitse-eesmärk

Elupaiga säilimine vähemalt samal pindalal (0,8 ha) esinduslikkusega C.

- Kaitsekorraldusperioodi kaitse-eesmärk

Elupaiga säilimine vähemalt samal pindalal (0,8 ha) esinduslikkusega C.

- Mõjutegurid ja meetmed

+ Elupaiga seisund sõltub looduslikest tingimustest.

+ Rannaniidud on kaitseala kaitse-eesmärgiks. Kaitseala valitseja ei kooskõlasta tegevust, mis võib kahjustada kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või seisundit.

2.2.2. VALGED LUITED (2120), PÜSITAIMESTIKUGA LIIVARANNAD (1640), EELLUITED (2110)

LoD I, KE – jah, LoA – jah

Valgeid luiteid leidub Aegna saare lääne- ja põhjarannikul. Valgetele luidetele on inventeeritud kaasnevaks elupaigaks püsitaimestikuga liivarannad (1640) ja eelluited (2110). Kokku moodustab põhi- ja kaasnev elupaik 6,3 ha elupaiga pindala, millest 25% (2,1 ha) moodustab püsitaimestikuga kivirand ja 25% (2,1 ha) eelluited. Üldine looduskaitse hinnang elupaigatüübile valged luited (2120) on C ehk arvestatav, looduskaitse seisund on C ehk keskmiselt või vähe säilinud ning esinduslikkus on C.

Kaitse-eesmärk

- Pikaajaline kaitse-eesmärk

Elupaikade säilimine kokku vähemalt samal pindalal on 6,3 ha ja esinduslikkusega B.

- Kaitsekorraldusperioodi kaitse-eesmärk

Elupaikade säilimine kokku vähemalt samal pindalal (6,3 ha) esinduslikkusega C.

- Mõjutegurid ja meetmed

+ Ettevalmistatud puhkekohad, kus on olemas lõkkealused, prügikastid ja katusealused.

- Võib ohustada intensiivistuv randade kasutamine rekreatsiooni eesmärgil. Küllastajaid tuleb suunata.

Meede: Vajalik küllastuse suunamine supelrandadesse. Hetkel viib randa mitmeid radu, kuid kasutusse tuleks võtta peamised rajad, mis suunavad küllastajad lõkkekohtade juurde ja randa.

2.2.3. METSASTUNUD LUITED (2180)

LoD I, KE – jah, LoA – jah

Metsastunud luiteid leidub saare rannikualadel. Tegemist on hästi välja kujunenud litemännikutega, mille aluspinda katavad porosamblikud ja islandi käokõrv. Paiknemine supelrandade läheduses võib ohustada tallamistundlikku kamarat. Üldine looduskaitse hinnang elupaigatüübile metsastunud luited (2180) on B ehk kõrge väärtus, looduskaitse seisund on B ehk hästi säilinud ning esinduslikkus on A ehk väga hea.

Kaitse-eesmärk

- Pikaajaline kaitse-eesmärk

Elupaiga säilimine vähemalt samal pindalal (63,9 ha) esinduslikkusega A.

Kaitsekorraldusperioodi kaitse-eesmärk

Elupaiga säilimine vähemalt samal pindalal (63,9 ha) esinduslikkusega A.

- Mõjutegurid ja meetmed

+ Ettevalmistatud puhkekohad, kus on olemas lõkkealused, prügikastid ja katusealused.

- Tallamine. Metsastunud luited jäävad peamiselt supelrandade lähedusesse ning seetõttu on tundlik aluspinnas saanud tallamisest kahjustada. Lisaks jäävad elupaigad mitmete külastusobjektide juurde, kus on suur külastuskoormus.

Meede: Vajalik külastuse suunamine supelrandadesse. Hetkel viib randa mitmeid radu, kuid kasutusse tuleks võtta peamised rajad, mis suunavad külastajad lõkkekohtade juurde ja randa.

2.2.4. KUIVAD NÕMMED (4030)

LoD I, KE – jah, LoA – jah

Niiduala, mis 2021. aasta andmete põhjal on veel elupaik kuivad nõmmed, kuid kuna on muudetud elupaiga määramist, siis on tulevikus tegu elupaigaga liigirikkad niidud lubjavaesel mullal (6270*). Tegemist on niidualaga, mis asub Aegna saare kirde osas nimetusega Külaniit. Niit on säilinud avatuna, mõnes kohas kasvavad männid. Tegemist on sekundaarse niidukooslusega. Käesoleva kavaga tehakse ettepanek elupaik kuivad nõmmed kaitse-eesmärkidest välja arvata ning võtta kaitse-eesmärgiks elupaik liigirikkad niidud lubjavaesel mulla.

2.2.5. LIIGIRIKKAD NIIDUD LUBAJVAESEL MULLAL (6270*)

LoD I– jah, KE – ei, LoA – ei

Varasemalt on tegu olnud elupaigatüübiga kuivad nõmmed (4030). 2017. aasta inventuuri käigus on ala ümber hinnatud liigirikkaks niiduks lubjavaesel mullal. Niiduala pindala on 0,6 ha ja selle esinduslikkus on B. Tegemist on kõrge väärtusega alaga, mis asub Lemmikuninas ja millel on hästi säilinud struktuur. Rannikutuulte ja kivise pinnase tõttu on niidul vaid üksikud männid ja pihlakad. 2021. aastal tehtud PLK inventuuri esialgsetel andmetel on inventeeritud lisaks Lemmikuninas olevale niidule veel Aegna saare kirde ossa jääv niit nn Külaniit 3,6 ha elupaigaks 6270*. Inventuuri andmed pole veel keskkonnaregistrisse sisestatud, kuid seda tehakse 2022. aasta I poolel. Seetõttu on otstarbeks käsitleda seda niiduala antud peatükis ja seada kaitse-eesmärk. Antud niiduala esinduslikkus on B. Vajaliku tegevusena oleks vaja alal suurendada karjatamiskoormust või aeg-ajalt niita ja niide koristada.

Kaitse-eesmärk

- Pikaajaline kaitse-eesmärk

Hooldatud elupaiga säilimine Lemmikuninas vähemalt samal pindalal (0,6 ha) esinduslikkusega A. Hooldatud elupaiga säilimine saare kirdeosas vähemalt samal pindalal (3,6 ha) esinduslikkusega B.

- Kaitsekorraldusperioodi kaitse-eesmärk

Elupaik on säilinud vähemalt samal pindalal (0,6 ha) esinduslikkusega A. Hooldatud elupaiga säilimine saare kirdeosas vähemalt samal pindalal (3,6 ha) esinduslikkusega B.

- Mõjutegurid ja meetmed

+ Hästi säilinud struktuuri ja seisundiga elupaigad.
- Niidu võsastumine.

Meede: Võsatõrje ja regulaarne hooldus.

2.2.6. VANAD LOODUSMETSAD (9010*)

LoD I, KE – jah, LoA – jah

Vanad loodusmetsad on valdavalt saare keskosas. Peamiselt on tegu pohla- ja mustikamänniku kasvukohaga. Saare edelaossa jäävad mustika-kõdusoo kasvukoha soostuvad metsad. Vanad loodusmetsad esindavad puutumatud või vähese inimõjuga vanu metsi. Eestis hõlmab elupaik nii okas- kui ka segametsi ja osaliselt lehtmetsi, kus valitsev puuliik on mänd, kuusk, kask või haab. Üldine looduskaitse hinnang elupaigatüübile vanad loodusmetsas (9010*) on C ehk arvestatav, looduskaitse seisund on C ehk keskmiselt või vähe säilinud ning esinduslikkus on C. Esinduslikkus C on tingitud kuivenduse mõjust, kui merekindluse rajamisega Aegna saarel toimus kraavitamine, et Krõnka-, Juhani ja Tallneemesood kuivendada²⁰. Kuivenduse mõju ajas väheneb, sest loodusliku arengu tõttu on kraavid kinni kasvamas. Vanadest loodusmetsadest jääb sihtkaitsevööndisse 65 ha metsi, mis tagab suurele osale elupaigale kaitse.

Kaitse-eesmärk

- Pikaajaline kaitse-eesmärk

Elupaik on säilinud vähemalt samal pindalal (74 ha) ja vähemalt esinduslikkusega B.

- Kaitsekorraldusperioodi kaitse-eesmärk

Elupaik on säilinud vähemalt samal pindalal (74 ha) ja vähemalt esinduslikkusega C.

- Mõjutegurid ja meetmed

+ Kaitse on tagatud sihtkaitsevööndi kaitsekorraga.
- Lõkke tegemine väljaspool selleks ettevalmistamata kohti.
- Piiranguvööndi metsades on lubatud turberaie.

Meede 1: Jätkuva järelevalve teostamine ja inimeste teavitamine.

Meede 2: Tagada piiranguvööndis elupaikade kaitse.

²⁰ H. Gustavson, 1998. Aegna. Maalehe raamat. Tallinn.

2.2.7. SOOSTUVAD JA SOO-LEHTMETSAD (9080*)

LoD I, KE – jah, LoA – jah

Soostuvad ja soo-lehtmetsad jäävad saare kirde- ja idaossa. Soostuvate ja soo-lehtmetsade elupaik, kus esinevad valdavalt kõdusoo-, lodu- ja sõnajalametsad, on seotud saarel esinevate soodega. Üldine looduskaitse hinnang elupaigatüübile soostuvad ja soolehtmetsad (9080*) on B ehk kõrge väärtus, looduskaitse seisund on B ehk hästi säilinud ning esinduslikkus on A ehk väga hea. Elupaik on 12,5 ha ulatuses sihtkaitsevööndis.

Kaitse-eesmärk

- Pikaajaline kaitse-eesmärk

Elupaik on säilinud vähemalt samal pindalal (13 ha) ja esinduslikkusega A.

- Kaitsekorraldusperioodi kaitse-eesmärk

Elupaik on säilinud vähemalt samal pindalal (13 ha) ja esinduslikkusega A.

- Mõjutegurid ja meetmed

+ Kaitse on tagatud sihtkaitsevööndi kaitsekorraga.

+ Piiranguvööndis asuv elupaik on riigimaal ja see tagab kaitse.

2.3. ÜKSIKOBJEKTID

Aegnal asub kolm kaitsealust üksikobjekti: Eerikukivi, Tulekivi ehk Sihi Suurkivi ja Lemmikneeme kivikülv. **Eerikukivi** jääb Aegna maastikukaitseala Eerikneeme piiranguvööndisse ja on kaitse alla võetud 1992. aastal. Ümber rändrahn on 10-meetrine üksikobjekti piiranguvöönd. Kivi seisund on väga hea. **Tulekivi** jääb Aegna maastikukaitsealal sihtkaitsevööndisse, Lemmikneeme poolsaare kaelale. Rahn on võetud kaitse alla esmakordselt 1929. aastal. Tulekivi piiranguvöönd on 50 meetrit. Kivi seisund on väga hea ning see tähistatud väga heas seisukorras oleva tähisega. **Lemmikneeme kivikülv** on 23-st rändrahnust koosnev kivikülv, mis asub Lemmikneeme kaela ja kalmistu vahel. Tegu on sagedasti külastatava alaga ning seetõttu on sealse koosluse metsastunud luited õrn pinnas külastuse tõttu kahjustada saanud. Keskkonnaregistris on märgitud Lemmikneeme kivikülv vale asukohaga.

Kaitse-eesmärk

- Pikaajaline kaitse-eesmärk

Üksikobjektid on säilinud väga heas seisundis.

- Kaitsekorraldusperioodi kaitse-eesmärk

Üksikobjektid on säilinud väga heas seisundis.

- Mõjutegurid ja meetmed

+ Üksikobjektidele on tagatud kaitse.

- Lemmikneeme kivitülv on valesti märgitud asukohaga keskkonnaregistris.

Meede: Lemmikneeme kivitülv piiride korrigeerimine ja määruse „Tallinna linna territooriumil asuvaid kaitstavaid looduse üksikobjekte ümbritseva kaitsevööndi ulatus” muutmine.

3. KÜLASTUSKORRALDUS

3.1. OLEMASOLEV KÜLASTUSTARISTU

Aegna saar on looduskaunis mere- ja rannikuala, mistõttu on see populaarne külastuskoht nii Tallinna elanike kui ka kohalike ja välituristide seas. Saare külastus toimib perioodiliselt, kui toimub Tallinna ja Aegna saare vahel laevaihendus. Külastuse kasv suureneb suvel ja väheneb oktoobris, kui laevaihendus lõpeb. Samuti on Aegna saar populaarne süstamatkade ja väikelaevajuhtide hulgas, kes käivad saarega tutvumas või kalal. Sügisei käivad tallinlased saarel seenel ja marjul. Aegnal on mitmeid militaarobjekte ja loodusradu, mis külastajaid saarele meelitavad.

Kaitsealal on välja pandud väärtusi ja kaitseala piiranguid tutvustavad infotahvlid ja kaardid. Kaitse-eeskirja tutvustatakse ka Aegna saare kodulehel. Üle saare on 24 infotahvli²¹, mis tutvustavad saare ajalugu ja loodust. Sadamas, lõuna- ja põhjarannas on suuremõõtkavalised kaardid külastusobjektidega. Lisaks on sadamas virtuaalne infostend. Teedele ja ristumiskohtadele on rajatud suunaviidad. Põhja- ja lõunarandadesse on juurde ehitatud kokku üheksa katusealusega iste- ja lõkkekohta, riietuskabiinid, randadesse on paigaldatud veeohutuse stendid koos päästerõngastega. Üle saare on paigaldatud randadesse ja populaarsematesse külastuskohtadesse prügikonteinerid. Aegnal pakub teenust Tallinna linna poolt hallatav Aegna loodusmaja, kus viiakse läbi loodus- ja keskkonnahariduslikke õppeprogramme.

Infotahvlid, kaardid, ja suunaviidad on alale paigaldanud kohalik omavalitsus, kuid neil puudub kooskõlastus kaitseala valitsejaga. Kooskõlastus puudub veel lisaks rannaehitistel (istumiseks mõeldud katusealused, lõkkekohad, riietuskabiinid, veeohutuse stendid). Rannaehitised, infotahvlid ning kaardid on vajalik taristu, mille rajamise eesmärk on olnud kaitsekorralduslik, kuid ilma kaitseala valitseja nõusolekuta on selline tegevus keelatud. Lisaks on põhjarannikul osad ehitised paigaldatud elupaiga metsastunud luited peale. Kohalikul omavalitsusel tuleb olemasolevale külastustaristule saada nõusolek kaitseala valitsejalt või eemaldada antud objektid kaitsealalt. Elupaikadele ehitatud ehitised tuleb eemaldada või ümber tõsta elupaikadest välja poole.

Visioon ja eesmärk

- Visioon

Kaitseala väärtused on säilinud soodsas seisundis. Külastuskoormus ei kahjusta ala kaitseväärtusi ning külastajad on teadlikud alal kehtivatest piirangutest ja järgivad neid. Kaunid vaated ja loodusmaastik pakuvad puhkevõimalusi.

- Eesmärk

Kaitseala on tähistatud, külastustaristu (infotahvlid, stendid, matka- ja õpperajad jms) on hooldatud ja heas korras. Külastajate liikumine on suunatud selleks ettevalmistatud objektide kaudu, puuduvad külastuse tagajärjel tekkinud olulised kahjud pinnasele, kooslustele ja liikidele.

²¹ Külastuskorralduse kaart. Kättesaadav: https://www.tallinn.ee/est/aegna/AEGNA_160x120cm_UUS2.jpg.

Meede: Külastustaristu kooskõlastamine kaitseala valitsejaga kohaliku omavalitsuse poolt.

4. KAVANDATAVAD KAITSEKORRALDUSLIKUD TEGEVUSED

4.1. TEGEVUSTE KIRJELDUS

4.1.1. INVENTUURID JA RIIKLIK SEIRE

Aegna maastikukaitsealal on oluline jätkata riiklikku seiret. Riiklikud seired on mererannikute seire, rannikumere hüdrobioloogiline seire, põhjaveekogumite keemiline seire, kesktalvine veelinnuloendus.

Riiklik seire kuulub I prioriteeti ning korraldajaks on Keskkonnaagentuur. Tegevus toimub riikliku seirekava järgi.

Eluslooduse ja mitmekesisuse seiret teostatakse allprogrammi kotkad ja must-toonekurg seiretööde käigus. Seire andmed on teada alates 2003. aastast ja tänaseni on tehtud vaatlusi viiel korral. Hetkel ei teostata seiret igal aastal, aga oluline on jälgida, et seirete vahe ei jääks liiga pikaks ning oleks teada sigimispäiga seisund ja pesituse edukus.

Kotkaste ja must-toonekure seiretöö kuulub I prioriteeti ja korraldajaks on Keskkonnaagentuur. Tegevus toimub riikliku seirekava järgi.

Inventuuridest on vajalik teostada ülepinnaliselt kaitse-eesmärgiks olevate taimeliikide inventuur. Hetkel on kaitse-eesmärgiks II ja III kategooria kaitsealused liigid karukold, kaheleheline käoheel, roomav öövilge ja aas-karukell, kuid keskkonnaregistris puudub andmestik liikide leiukohtadest ja seisundist.

Tegemist on I prioriteedi tööga, mille korraldajaks on Keskkonnaamet. Inventuur tuleb teostada 2022.–2023. aastal.

Elupaikade inventuuridest on vajalik teostada metsaelupaikade ja rannikukoosluste inventuur. Inventuuri käigus on vajalik kaardistada elupaigad ning hinnata nende seisund. Töö on vajalik, et uueks kaitsekorraldusperioodiks oleksid ajakohased elupaikade andmeid ning hinnata kaitsemeetmete tõhusust.

Tegemist on II prioriteedi tööga, mille korraldajaks on Keskkonnaamet. Inventuur tuleb teostada jooksvalt 2022.–2026. aastal.

Inventuuri tulemused on vaja kanda keskkonnaregistrisse ning viia muutused vastavusse kaitse-eeskirjaga.

Aegna saarel on keskkonnaregistri andmeil registreeritud kolme nahkhiire toitumisalad: põhjanahkhiire, pargi-nahkhiire ja suurvidevlase. Hetkel puuduvad täpsemad andmed, kas Aegna saarel paiknevad Peeter Suure merekindluse rannakaitserajatised võiksid olla olulised talvituspaigad II kaitsekategooriasse kuuluvatele nahkhiirtele, mistõttu on vajalik teostada nahkhiirte elupaikade inventuur.

Tegemist on III prioriteedi tööga, mille korraldajaks on, kas Keskkonnaamet, Tallinna Keskkonna- ja Kommunaalamet või huvilised. Inventuur tuleb teostada jooksvalt 2022.–2031. aastal.

4.1.2. TÄHISTUSE PAIGALDUS

Kurikneeme sihtkaitsevöönd on tähistatud neljas punktis ja tähiste seisukord on rahuldav. Siiski on tähistel vale liikumiskeeld 1. veebruarist kuni 15. juulini. Uuendada tuleb Kurikneeme sihtkaitsevööndi tähistust, kus tuleb viia vastavusse inimeste liikumise keeld vastavalt kaitseeeskirjas kehtestatud ajale 15. veebruarist kuni 31. juulini.

Tegemist II prioriteedi tööga. Kaitseala tähistamist korraldab Riigimetsa Majandamise Keskus. Tähiste uuendamine on planeeritud 2023. aastal.

Aegna sihtkaitsevööndil puudub tähistus. Aegna sihtkaitsevööndisse on vajalik sihtkaitsevööndi tähistuste paigaldus viies kohas (joonis 4).

Tegemist II prioriteedi tööga. Kaitseala tähistamist korraldab Riigimetsa Majandamise Keskus. Tähiste rajamine on planeeritud 2023. aastal.

4.1.3. KÜLASTUSTARISTU JA RADADE HOOLDAMINE, LIKVIDEERIMINE

Aegna maastikukaitsealal on tähistatud 24 infotahvliga matkarada ning üldiselt heas seisukorras külastaristu (v.t peatükk 3.1), kuid taristu rajamist pole kaitseala valitsejaga kooskõlastatud. Kaitseala valitseja nõusolek on vajalik, et kaitseala valitseja saaks hinnata taristu mõju kaitseala väärtustele ning kooskõla seadustega. Hetkel on näiteks põhjaranniku puhkekohtade katusealused ehitatud elupaikade peale, mistõttu on elupaiga metsastunud luited alustaimestik saanud kannatada. Elupaikadele rajatud puhkekohad tuleb likvideerida või ümber paigaldada.

Külastustaristu kooskõlastamine kaitseala valitsejaga on II prioriteedi töö. Kooskõlastamist taotleb Tallinna Kesklinna Valitus. Otsuse taristu likvideerimiseks või kooskõlastamiseks annab Keskkonnaamet. Tegevus on planeeritud 2022.–2024. aastaks.

Radade puhul tuleb piirata või suunaviitadega tähistada saare põhjaranniku supelrandadesse viivaid radu. Kasutusse tuleb võtta peamised kasutatavad rajad ning leida lahendused, et õrnade samblikega kaetud metsaaladel (elupaikadel 2180) ei tekiks juurde uusi liikumisradu. Käesolev kava ei näe ette konkreetset tegevust radade suunamiseks, kuid tähistab ära kriitilisemad alad, kus on vaja leida probleemidele lahendused (joonis 4). Lahenduste elluviimisel on vajalik kooskõlastada tegevus kaitseala valitsejaga.

Külastuse suunamine on II prioriteedi töö, mida korraldab Keskkonnaamet ja kohalik omavalitsus. Töö tegemist planeeritakse jooksvalt 2022.–2031. aastal.

4.1.4. TAASTAMIS- JA HOOLDUSTÖÖD

Aegna maastikukaitsealal on pool-looduslikest kooslustest esindatud rannaniidud ja liigirikkad niidud lubjavaesel mullal. Rannaniidud on Aegnal primaarsed kooslused, mis on mõjutatud looduslikest teguritest. Tegemist on väikeste ja kitsaste aladega, mille taastamis- ja hoolduspotentsiaal on väike. Kaitsekorralduslikke tegevusi rannaniitudele antud kavaga ette ei nähta.

Kooslus liigirikkad niidud lubjavaesel mullal on esindatud Lemmikneeme tipus (0,6 ha) ja saare kirde osas nn Külaniidul (3,6 ha). Alal tuleb taastamistöedena teostada võsa ja suuremate puude raie ning jätkata pool-looduslike koosluste hooldamist karjatamise teel. Külaniidul on varasemalt aastatel niiduala ka niidetud. Lemmikneeme niidualal tuleb hoida karjatamiskoormust üsna madalana, sest alal esineb tallamistundlikke samblikke ja kaitsealused taimeliike. Karjatamise vajadus seisneb eelkõige niidu avatuna hoidmises.

Tegemist on II prioriteedi tööga, mida korraldab Keskkonnaamet. Töö tegemist planeeritakse jooksvalt 2022.–2031. aastal.

Kurdlehine kibuvits (*Rosa rugosa*) on võõrliik, kes hõivab rannikualasid, mille tulemusel tõrjub välja kohalikud liigid. Kurdlehine kibuvits levib peamiselt saare rannikuelupaikadel ning pakub seetõttu konkurentsi kasvupinnase näol kohalikele liikidele, k.a kaitsealustele liikidele rand-seahernele, roosale merikannile. Vajalik on kaitsekorraldusperioodi jooksul hinnata kurdlehise kibuvitsa levikut rannikualadel. Lähtuvalt kaardistusest on hiljem võimalik leviku tõkestamiseks planeerida tõrjetööde tegemist.

Kurdlehise kibuvitsa kasvukohtade kaardistamine ja võõrliigi ohjamine rannikualadel kuulub III prioriteeti ning korraldajaks on Keskkonnaamet. Tegevus toimub jooksvalt 2022.–2031. aastal.

4.1.5. EESKIRI, KAVA

Kaitsekorralduskava eesmärgid on seatud kümneks aastaks. 2026. aastal tuleb hinnata esimese perioodi tulemuslikkust (väärtuste seisundit ning katvust) ja vajadusel planeerida vastavalt kurdlehise kibuvitsa kaardistustulemustele liigi ohjamiseks tööde tellimist. Kaitsekorraldusperioodi lõpus viiakse läbi kaitse tulemuslikkuse hindamine ning koostatakse uus kaitsekorralduskava järgnevak kümneks aastaks.

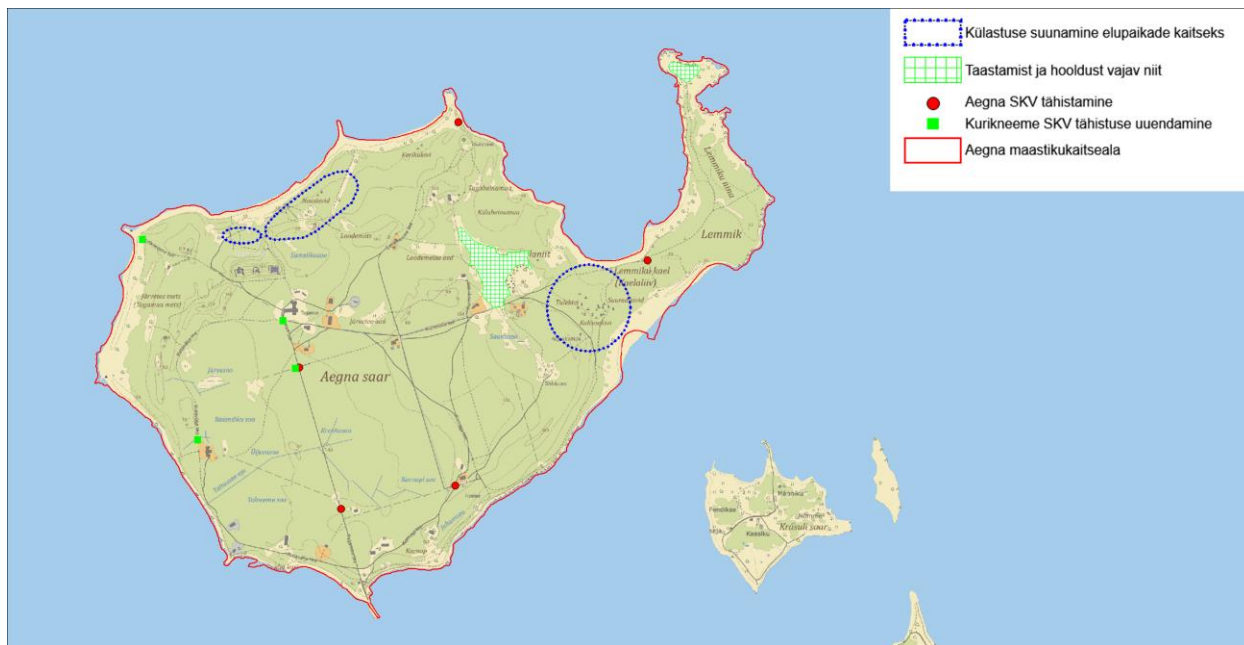
Aegna maastikukaitseala kaitse-eesmärkide muutmist oleks vaja lähitulevikus kaaluda tulenevalt koosluse kuivad nõmmed ümberhindamisest ning nimetada elupaik liigirikkad niidud lubjavaesel mullal kaitse-eesmärgiks. Samuti on vajalik nimetada kaitse-eesmärgiks III kategooria kaitsealused liigid, kui vastav inventuur on tehtud ning on kaardistatud ja hinnatud taimeliikide leiukohad.

Tegemist on I prioriteedi töödega, mida korraldab Keskkonnaamet. Kaitsekorralduskava vahehindamine on planeeritud 2026. aastal. Uue kaitsekorralduskava koostamine on planeeritud 2031. aastasse. Kaitse-eesmärkide muutmise on planeeritud 2027. aastasse.

4.1.6. MUU

Lemmikneeme kivikülvi asukoht ja pindala on keskkonnaregistris märgitud vale asukohaga. Kivikylv ei asu Lemmiku ninas vaid Lemmiku kaela juures, Tulekivi ümbruses ja kalmistu lähistel. Vajalik on Lemmikneeme kivikülvi piiride korrigeerimine ja määruse „Tallinna linna territooriumil asuvaid kaitstavaid looduse üksikobjekte ümbritseva kaitsevööndi ulatus” muutmise.

Tegemist on II prioriteedi töödega, mida korraldab Keskkonnaamet. Tegevus on planeeritud 2024. aastaks.

Joonis 4. Aegna maastikukaitseala kaitsekorralduslikud tegevused.

Joonis 5. Aegna maastikukaitseala kaitsekorralduslikud tegevused.

4.2. TEGEVUSKAVA

Tegevuskava tabelisse 1 on koondatud eelnevate analüüsidenä esitatud tööd, mis on täitmiseks käesoleva kaitsekorralduskavaga ettenähtud perioodi jooksul.

Tabelis on tegevused jaotatud vastavalt tegevuse olulisusele järgmistesse prioriteetsusklassidesse:

- 1) esimene prioriteet – hädavajalik tegevus, millea kaitse-eesmärkide täitmine planeeritavas ajavahemikus on võimatu, see on väärtuste säilimisele ja toimiva ohuteguri kõrvaldamisele suunatud tegevus; kaitsekorralduse tulemuslikkuse hindamiseks vajalik tegevus;
- 2) teine prioriteet – vajalik tegevus, mis on suunatud väärtuste taastamisele, eksponeerimisele ja potentsiaalsete ohutegurite kõrvaldamisele;
- 3) kolmas prioriteet – soovituslik tegevus ehk tegevus, mis aitab kaudselt kaasa väärtuste säilimisele ja taastamisele ning ohutegurite kõrvaldamisele.

Tabel 3. Tegevuskava

Jrk	Tegevuse nimetus	Tegevuse tüüp	Korraldaja	Priori- teet	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Inventuurid, seired, uuringud														
4.1.1.	Riiklik seire	Riiklik seire	KAUR ²²	I	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
4.1.1.	Kaitse-eesmärgiks olevate taimeliikide inventuur ja kasvukohtade täpsustamine	Inventuur	KeA ²³	I	X	X								
4.1.1.	Metsaelupaikade ja rannikukoosluste inventuur	Inventuur	KeA	II	X	X	X	X	X ²⁴					
4.1.1.	Nahkhiirte elupaikade inventuur	Inventuur	KeA, LOV ²⁵ , huvilised	III	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X ²⁶
Hooldus, taastamine ja ohjamine														
4.1.4.	Elupaiga liigirikkad niidud lubjavaesel mullal taastamine	Taastamine ja hooldustöö	KeA	II	X	X	X							
4.1.4.	Elupaiga liigirikkad niidud lubjavaesel mullal hooldamine	Taastamine ja hooldustöö	KeA	II				X	X	X	X	X	X	X
4.1.4.	Kurdlehise kibuvitsa kasvukohtade kaardistamine ja võõrliigi ohjamine rannikualadel	Ohjamine	KeA	III	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Taristu, tehnika ja loomad														

²² Keskkonnaagentuur.

²³ Keskkonnaamet.

²⁴ Jooksev tegevus, mis tuleb teostada enne uue kaitsekorralduskava vahehindamist.

²⁵ Tallinna Keskkonna- ja kommunaalamet.

²⁶ Jooksev tegevus.

4.1.2.	Kurikneeme sihtkaitsevööndi tähistuse uuendamine	Tähistuse uuendamine	RMK	II		X								
4.1.2.	Aegna sihtkaitsevööndi tähistamine	Tähiste rajamine	RMK	II		X								
4.1.2.	LK üksikobjektide ja kaitseala tähistate hooldus	Tähistate hooldus	RMK	II	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
4.1.3.	Külastuse suunamine elupaikade kaitseks	Radade hooldamine, arendamine või likvideerimine	KeA, KOV ²⁷	II	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
4.1.3.	Külastustaristu kooskõlastamine või likvideerimine	Külastustaristu hooldamine, likvideerimine	KeA, KOV	II	X	X	X							
Kavad, eeskirjad														
4.1.5.	Kaitsekorralduskava tulemuslikkuse hindamine ja kava uuendamine	Kavad	KeA	I					X					X
4.1.5.	Kaitse-eeskirja muutmine	Kaitsekorra muutmine	KeA	I						X				
Muu														
4.1.6.	Lemmikneeme kivitüüpi piiride korrigeerimine	Muu tegevus	KeA	II			X							

²⁷ Kohalik omavalitsus.

5. KAITSEKORRALDUSE TULEMUSLIKKUSE HINDAMINE

Kaitsekorralduskava eesmärgid on seatud kümneks aastaks. 2026. aastal tuleb hinnata esimese perioodi tulemuslikkust (väärtuste seisundit ning katvust) ja vajadusel planeerida vastavalt kurdlehise kibuvitsa kaardistustulemustele liigi ohjamiseks tööde tellimist. Kaitsekorraldusperioodi lõpus viiakse läbi kaitse tulemuslikkuse hindamine ning koostatakse uus kaitsekorralduskava järgneviks kümneks aastaks.

Aegna maastikukaitseala kaitse-eesmärkide muutmist oleks vaja lähitulevikus kaaluda tulenevalt koosluse kuivad nõmmed ümberhindamisest ning nimetada elupaik liigirikkad niidud lubjavaesel mullal kaitse-eesmärgiks. Samuti on vajalik nimetada kaitse-eesmärgiks III kategooria kaitsealused liigid, kui vastav inventuur on tehtud ning on kaardistatud taimeliikide leiukohad.

Tegemist on I prioriteedi töödega, mida korraldab Keskkonnaamet. Kaitsekorralduskava vahehindamine on planeeritud 2026. aastal. Uue kaitsekorralduskava koostamine on planeeritud 2031. aastasse. Kaitse-eesmärkide muutmine on planeeritud 2027.aastasse.

Kaitsekorraldusperiood on olnud edukas, kui on rakendatud ja teostatud kaitsekorralduskava tabelis 3. planeeritud kaitsekorralduslikud tegevused ning viidud läbi seired. Kaitseala kaitse-eesmärgiks olevate liikide ning alal leiduvate kaitsealuste liikide kohta on olemas ajakohased andmed.

Tabel 4. Kaitsekorralduse tulemuslikkuse hindamine

Jrk	Väärtus	Indikaator	Kriteerium	Tulemus	Selgitus
2.1.1.	Merikotkas	Pesitsevad paarid, pesituse edukus.	1 paar.	Liik kasutab kaitseala pesitsemiseks ja arvukus on vähemalt 1 paar.	Hindamise aluseks on riiklik seire.
2.1.2.	Rand-seahernes	Liigi esinemine alal ja kasvukohtade arv.	Liigi kasvukohad on säilinud ja liik esineb kaitsealal.	Vähemalt 5 kasvuala.	Hindamise aluseks kohapealne vaatlus.
2.1.3.	Roosa merikann	Liigi esinemine alal ja kasvukohtade arv.	Liigi kasvukohad on säilinud ja liik esineb kaitsealal.	Vähemalt 3 kasvuala.	Hindamise aluseks kohapealne vaatlus.
2.1.4.	Tumepunane neiuvaip	Liigi esinemine alal ja kasvukohtade arv.	Liigi kasvukohad on säilinud ja liik esineb kaitsealal.	Vähemalt 1 kasvuala.	Hindamise aluseks kohapealne vaatlus.
2.1.5.	III kaitsekategooria liigid	Leiukohtade ja arvukuse info.	Liikide esinemine kaitsealal.	Liikide leiukohad on kindlaks tehtud.	Hindamise aluseks kohapealne vaatlus.
2.1.6.	Harilik valvik	Liigi esinemine alal ja kasvukohtade arv.	Liigi kasvukohad on säilinud ja liik esineb kaitsealal.	Vähemalt 3 kasvuala.	Hindamise aluseks kohapealne vaatlus.
2.2.1.	Rannaniidud (1630*)	Esinduslikkus ja Pindala.	Pindala ja esinduslikkus ei ole vähenenud.	Esinduslikkus C ja pindala 0,8 ha.	Hinnatakse vastavalt vajadusele jooksvalt

					kohapealsel vaatlusel.
2.2.2.	Valged luited (2120), püsitaimestikuga liivarannad (1640), eelluited (2110)	Esinduslikkus ja pindala.	Pindala ja esinduslikkus ei ole vähenenud.	Esinduslikkus C ja pindala on elupaikade peale kokku 6,4 ha.	Hinnatakse vastavalt vajadusele jooksvalt kohapealsel vaatlusel.
2.2.3.	Metsastunud luited (2180)	Esinduslikkus ja pindala	Pindala ja esinduslikkus ei ole vähenenud.	Esinduslikkus A ja pindala 65 ha.	Hinnatakse vastavalt vajadusele jooksvalt kohapealsel vaatlusel.
2.2.5.	Liigirikkad niidud lubjavaesel mullal (6270*)	Esinduslikkus ja pindala	Pindala ja esinduslikkus ei ole vähenenud.	Esinduslikkus B ja pindala 4,2 ha.	Hinnatakse vastavalt vajadusele jooksvalt kohapealsel vaatlusel.
2.2.6.	Vanad loodusmetsad (9010*)	Esinduslikkus ja pindala	Pindala ja esinduslikkus ei ole vähenenud.	Esinduslikkus C ja pindala 74 ha.	Hinnatakse vastavalt vajadusele jooksvalt kohapealsel vaatlusel.

2.2.7.	Soostuvad- ja soolehtmetsad (9080*)	Esinduslikkus ja pindala	Pindala ja esinduslikkus ei ole vähenenud.	Esinduslikkus A ja pindala 13 ha.	Hinnatakse vastavalt vajadusele jooksvalt kohapealsel vaatlusel.
--------	-------------------------------------	--------------------------	--	-----------------------------------	--

LISAD

LISA 1. AEGNA MAASTIKUKAITSEALAL KEHTIV KAITSEKORD

Aegna maastikukaitseala kaitse-eeskiri Vastu võetud 27.05.2010 nr 64

Määrus kehtestatakse «Looduskaitseaduse» § 10 lõike 1 alusel.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Aegna maastikukaitseala kaitse-eesmärk

(1) Aegna maastikukaitseala (edaspidi kaitseala) kaitse-eesmärk on kaitsta:

1) Aegna saare metsa- ja rannikukoosluseid, haruldasi ja kaitsealuseid liike ning nende elupaiku;

2) liiki, mida Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT L 20, 26.01.2010, lk 7–25) nimetab I lisas ja mis on ühtlasi I kategooria kaitsealune liik;

3) elupaigatüüpe, mida nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50) nimetab I lisas. Need on rannaniidud (1630*), püsitaimestuga liivarannad (1640), eelluited (2110), valged luited (2120), metsastunud luited (2180), kuivad nõmmed (4030), vanad loodusemetsad (9010*) ning soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080*);

4) II kategooria kaitsealuseid taimeliike ja III kategooria kaitsealuseid taimeliike, nagu harilik valvik (*Leucobryum glaucum*), karukold (*Lycopodium clavatum*), rand-seahernes (*Lathyrus maritimus*), roosa merikann (*Armeria elongata*), kaheleheline käokeel (*Platanthera bifolia*), tumepunane neiuvaip (*Epipactis atrorubens*), roomav öövilge (*Goodeyia repens*) ja aas-karukell (*Pulsatilla pratensis*).

(2) Kaitseala maa-ala jaguneb vastavalt kaitsekorra eripärale ja majandustegevuse piiramise astmele kaheks sihtkaitsevööndiks ja kolmeks piiranguvööndiks.

(3) Kaitsealal tuleb arvestada «Looduskaitseaduses» sätestatud piiranguid selles määruuses ettenähtud erisustega.

§ 2. Kaitseala asukoht

(1) Kaitseala asub Tallinna lahe suudmes paikneval Aegna saarel.

(2) Kaitseala välispiir ja vööndite piirid on esitatud kaardil määruse lisas4.

§ 3. Kaitseala valitseja

Kaitseala valitseja on Keskkonnaamet.

2. peatükk KAITSEKORRA ÜLDPÕHIMÕTTED

§ 4. Lubatud tegevus

(1) Inimestel on lubatud viibida, korjata marju, seeni ja muid metsa kõrvalsaadusi kogu kaitsealal, välja arvatud

kaitse-eeskirjaga sätestatud ajal Kurikneeme sihtkaitsevööndis.

(2) Füüsilise isiku või eraõigusliku juriidilise isiku omandis oleval kinnisasjal on viibimine lubatud, arvestades «Asjaõigusseaduses» ja «Looduskaitseaduses» sätestatut.

(3) Telkimine ja lõkke tegemine on lubatud ainult kaitseala valitseja poolt selleks ettevalmistatud ja tähistatud kohas. Telkimine ja lõkke tegemine eramaal on lubatud omaniku loal kinnistu piires selleks ettenähtud kohtades.

(4) Mootoriga sõidukiga on lubatud sõita teedel ja radadel. Mootoriga sõidukiga on lubatud sõita teedel, mis on

märgitud kaardil määruse lisas⁴. Väljaspool teid sõitmine ja maastikusõidukiga sõitmine on lubatud järelevalve ja päästetöödel, kaitse-eeskirjaga lubatud töödel, kaitseala valitseja nõusolekul teostataval adru äraveol Kalavälja ja Eerikneeme piiranguvööndite rannaosalt, kaitseala valitsemisega seotud töödel, kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel, liinirajatiste hooldamiseks vajalikel töödel ning maatulundusmaal metsamajandustöödel või põllumajandustöödel.

§ 5. Keelatud tegevus

Kaitseala valitseja nõusolekuta on kaitsealal keelatud:

- 1) muuta katastriüksuse kõlvikute piire ja kõlvikute sihtotstarvet;
- 2) koostada maakorralduskava ja teha maakorraldustoiminguid;
- 3) kehtestada detailplaneeringut ja üldplaneeringut;
- 4) anda nõusolekut väikeehitise, sealhulgas lautri või paadisilla ehitamiseks;
- 5) anda projekteerimistingimusi;
- 6) anda ehitusluba;
- 7) rajada uut veekogu, mille pindala on suurem kui viis ruutmeetrit, kui selleks ei ole vaja anda vee erikasutusluba või ehitusluba või nõusolekut väikeehitise ehitamiseks.

§ 6. Tegevuse kooskõlastamine

(1) Kaitseala valitseja ei kooskõlasta tegevust, mis kaitse-eeskirja kohaselt vajab kaitseala valitseja nõusolekut,

kui see tegevus võib kahjustada kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või seisundit.

(2) Kui tegevust ei ole kaitseala valitsejaga kooskõlastatud või tegevuse juures ei ole arvestatud kaitseala valitseja kirjalikult seatud tingimusi, mille täitmise korral tegevus ei kahjusta kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või seisundit, ei teki isikul, kelle huvides nimetatud tegevus on, vastavalt «Haldusmenetluse seadusele» õiguspärasest ootust sellise tegevuse õiguspärasuse suhtes.

(3) Keskkonnaministeeriumil või Keskkonnaametil on keskkonnamõju hindamise järelevalvajana õigus määrata kaitseala kaitseks keskkonnanõudeid, kui kavandatav tegevus võib kahjustada kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või seisundit.

3. peatükk SIHTKAITSEVÖÖND

§ 7. Sihtkaitsevööndi määratlus

(1) Kaitseala sihtkaitsevöönd on kaitseala osa seal väljakujunenud või kujundatavate looduslike ja poollooduslike koosluste säilitamiseks.

(2) Kaitsealal on kaks sihtkaitsevööndit:

- 1) Kurikneeme sihtkaitsevöönd;
- 2) Aegna sihtkaitsevöönd.

§ 8. Sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk

(1) Kurikneeme sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on looduslike koosluste ning kaitsealuste liikide ja nende elupaikade arengu tagamine üksnes loodusliku protsessina.

(2) Aegna sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on elustiku mitmekesisuse ja maastikuilme säilitamine.

§ 9. Lubatud tegevus

(1) Kaitseala sihtkaitsevööndis on lubatud kuni 20 osalejaga rahvaürituse korraldamine. Rohkem kui 20 osalejaga rahvaürituse korraldamine on lubatud üksnes kaitseala valitseja nõusolekul.

(2) Kaitseala valitseja nõusolekul on sihtkaitsevööndis lubatud:

1) kaitsealuste liikide elutingimuste säilitamiseks vajalik tegevus;

2) olemasolevate rajatiste hooldustööd;

3) Aegna sihtkaitsevööndis metsakoosluse kujundamine vastavalt kaitse-eesmärgile, kusjuures kaitseala

valitsejal on õigus esitada nõudeid raieaja ja -tehnoloogia, metsamaterjali kokku- ja väljaveo ning puistu

koosseisu ja täiuse suhtes;

4) olemasolevate maaparandussüsteemide hoiutööd ja loodusliku veerežiimi taastamine.

§ 10. Keelatud tegevus

(1) Sihtkaitsevööndis on keelatud:

1) majandustegevus;

2) loodusvarade kasutamine;

3) inimeste viibimine Kurikneeme sihtkaitsevööndis 15. veebruarist kuni 31. juulini, välja arvatud järelevalveja päästetöödel, kaitseala valitsemisega seotud töödel, kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel ning teedel, radadel ja kallasrajal.

(2) Sihtkaitsevööndis on keelatud uute ehitiste püstitamine, välja arvatud:

1) kaitseala valitseja nõusolekul tehnovõrgu rajatise rajamine;

2) rajatise rajamine kaitseala tarbeks;

3) telkimis-, puhke- ja lõkkekohtade rajamine Aegna sihtkaitsevööndis.

4. peatükk PIIRANGUVÖÖND

§ 11. Piiranguvööndi määratlus

(1) Piiranguvöönd on kaitseala osa, mis ei kuulu sihtkaitsevööndisse.

(2) Kaitsealal on kolm piiranguvööndit:

1) Kalavälja piiranguvöönd;

2) Eerikneeme piiranguvöönd;

3) Lemmikneeme piiranguvöönd.

§ 12. Piiranguvööndi kaitse-eesmärk

Piiranguvööndi kaitse-eesmärk on rannakoosluste seisundi ning looduse mitmekesisuse säilitamine.

§ 13. Lubatud tegevus

(1) Piiranguvööndis on lubatud:

1) majandustegevus;

2) kuni 100 osalejaga rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistamata kohas.

(2) Kaitseala valitseja nõusolekul on lubatud rohkem kui 100 osalejaga rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistamata kohas.

(3) Kaitseala valitseja nõusolekul on piiranguvööndis lubatud:

1) puhkeotstarbelise ja sotsiaalsuunitlusega uute ehitiste püstitamine ärimaa, sotsiaalmaa ja elumumaa sihtotstarbega kinnistute piires väljaspool metsaala, kuid mitte lähemal kui 200 m Eesti põhikaardile kantud veekogu piirist;

2) rannal asuvate kinnistute piires hoonete esmakordne juurdeehitus kuni 1/3 ulatuses hoone kubatuurist;

- 3) Kalavälja piiranguvööndis sadamaehitiste püstitamine ja rannakindlustuse rajamine olemasoleva hoone kaitseks;
- 4) puhkeala korraldamise seotud rajatiste ning uute tehnovõrgu rajatiste rajamine.

§ 14. Keelatud tegevus

Piiranguvööndis on keelatud:

- 1) puhtpuistute kujundamine ja energiapuistute rajamine;
- 2) maavara kaevandamine;
- 3) kaldajoone muutmine;
- 4) uue maaparandussüsteemi rajamine;
- 5) biotsiidi, taimekaitsevahendi ja väetise kasutamine;
- 6) uuendusraie, välja arvatud turberaie, mille juures peab säilitama koosluse liikide ja vanuse mitmekesisuse.

Haridus- ja teadusminister
peaministri ülesannetes Tõnis LUKAS

Keskkonnaminister Jaanus TAMKIVI

Riigisekretär Heiki LOOT

Looduskaitseseadus

Vastu võetud 21.04.2004

RT I 2004, 38, 258

jõustumine 10.05.2004

/.../

3. peatükk

KAITSE KORRALDAMINE

§ 14. Üldised kitsendused

(1) Kaitsealal, hoiualal, püsielupaigas ja kaitstava looduse üksikobjekti kaitsevööndis ei või ilma kaitstava loodusobjekti valitseja nõusolekuta:

- 1) muuta katastriüksuse kõlvikute piire ega kõlviku sihtotstarvet;
- 2) koostada maakorralduskava ja teostada maakorraldustoiminguid;
- 3) väljastada metsamajandamiskava;
- 4) [kehtetu - RT I 2007, 25, 131 - jõust. 01.04.2007]
- 5) kehtestada detailplaneeringut ja üldplaneeringut;
- 6) anda nõusolekut väikeehitise, sealhulgas lautri või paadisilla ehitamiseks;
- 7) anda projekteerimistingimusi;
- 8) anda ehitusluba;
- 9) rajada uut veekogu, mille pindala on suurem kui viis ruutmeetrit, kui selleks ei ole vaja anda vee erikasutusluba, ehitusluba või nõusolekut väikeehitise ehitamiseks. [RT I 2007, 25, 131 - jõust. 01.04.2007]

(2) Kaitstava loodusobjekti valitseja ei kooskõlasta käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegevust ja muud tegevust, mis vajab kaitse-eeskirja kohaselt kaitstava loodusobjekti valitseja nõusolekut, kui see võib kahjustada kaitstava loodusobjekti kaitse eesmärgi saavutamist või kaitstava loodusobjekti seisundit.

(3) Kaitstava loodusobjekti valitseja võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegevuste ja muude tegevuste, mis kaitse-eeskirja kohaselt vajavad kaitstava loodusobjekti valitseja nõusolekut, kooskõlastamisel kirjalikult seada tingimusi, mille

täitmisel tegevus ei kahjusta kaitstava loodusobjekti kaitse eesmärgi saavutamist või kaitstava loodusobjekti seisundit.

(4) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegevusi ei esitatud kaitstava loodusobjekti valitsejale kooskõlastamiseks või tegevustes ei arvestatud käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel seatud tingimusi, ei teki isikul, kelle huvides nimetatud tegevus on, vastavalt haldusmenetluse seadusele õiguspärast ootust sellise tegevuse õiguspärasuse osas.

(5) Keskkonnaministeeriumil või Keskkonnaametil on keskkonnamõju hindamise järelevalvajana õigus määrata kaitstava loodusobjekti kaitseks keskkonnanõudeid, kui kavandatav tegevus võib 43

kahjustada kaitstava loodusobjekti kaitse eesmärgi saavutamist või kaitstava loodusobjekti seisundit. [RT I 2009, 3, 15 - jõust. 01.02.2009]

/.../

LISA 2. VÄÄRTUSTE KOONDTABEL

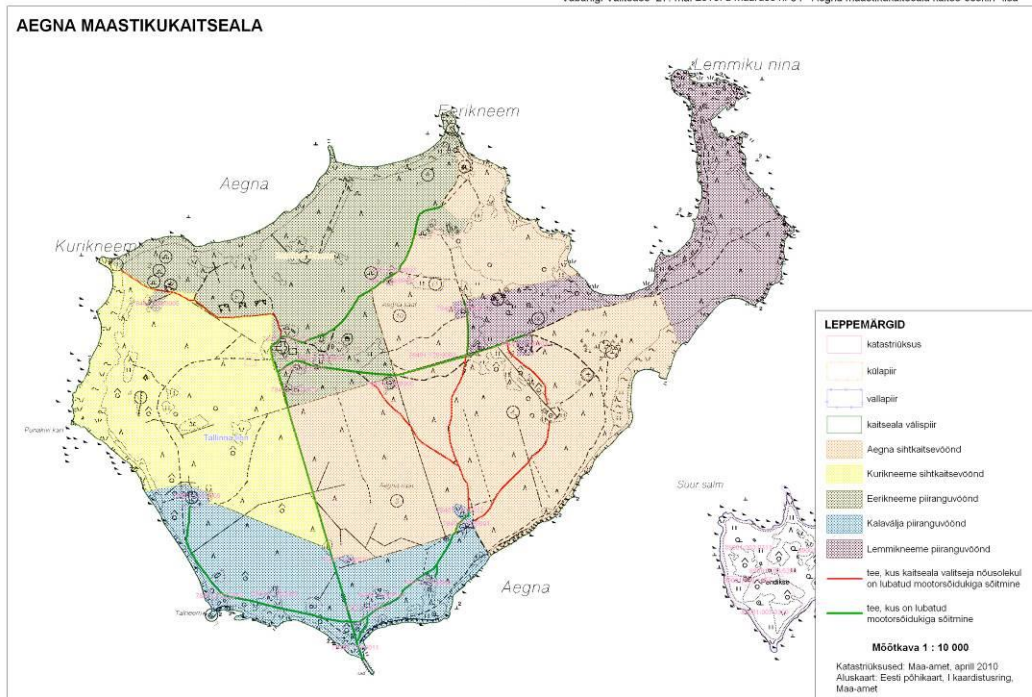
Jrk	Väärtus	Kaitse-eesmärk 30 aasta perspektiivis	Ohutegur	Meede	Oodatud tulemus kaitsekorraldusperioodi lõpus
2.1.1.	Merikotkas	Aegna maastikukaitsealal pesitseb vähemalt üks paar merikotkaid	Pesitusaegne häirimine	Tagada liigile hetkel kehtiv kaitsekord.	Aegna maastikukaitsealal pesitseb vähemalt üks paar merikotkaid
			Tähistel liikumiskeeld vale kuupäevaga	Uuendada Kurikneeme sihtkaitsevööndi tähistust ja viia vastavusse inimeste liikumise keeld vastavalt kaitse-eeskirjas kehtestatud ajale 15.veebbruarist kuni 31. juulini	
2.1.2.	Rand-seahernes	Liik ja tema 4 kasvukohta on alal säilinud heas seisundis või paranenud.	Kasvukohtade kinnikasvamine	Kurdlehise kibuvitsa kaardistamine kaitsealal ja vajadusel liigi ohjamiseks tööde tellimine.	Liik ja tema 4 kasvukohta on alal säilinud heas seisundis või paranenud.
			Puudub ajakohane andmestik liigi levikust ja seisundist	Kaitse-eesmärgiks olevate taimeliikide inventuur ja kasvukohtade täpsustamine	
2.1.3.	Roosa merikann	Liik ja tema 3 kasvukohta on alal säilinud heas seisundis või paranenud.	Kasvukohtade kinnikasvamine	Kurdlehise kibuvitsa kaardistamine kaitsealal ja vajadusel liigi ohjamiseks tööde tellimine.	Liik ja tema 3 kasvukohta on alal säilinud heas seisundis või paranenud.
			Puudub ajakohane andmestik liigi levikust ja seisundist	Kaitse-eesmärgiks olevate taimeliikide inventuur ja kasvukohtade täpsustamine	

2.1.4.	Tumepunane neiuvaip	Liik ja tema kasvukoht on alal säilinud heas seisundis või paranenud.	Puudub ajakohane andmestik liigi levikust ja seisundist	Kaitse-eesmärgiks olevate taimeliikide inventuur ja kasvukohtade täpsustamine	Liik ja tema kasvukoht on alal säilinud heas seisundis või paranenud.
2.1.5.	III kaitsekategooria liigid	Puudub	Puudub ajakohane andmestik liigi levikust ja seisundist	Kaitse-eesmärgiks olevate taimeliikide inventuur ja kasvukohtade täpsustamine	Puudub
2.1.6.	Harilik valvik	Liik ja tema 3 kasvukohta on alal säilinud samas seisundis või paranenud.	Puudub	Puudub	Liik ja tema 3 kasvukohta on alal säilinud samas seisundis või paranenud.
2.2.1.	Rannaniidud (1630*)	Elupaiga säilimine vähemalt samal pindalal (0,8 ha) esinduslikkusega C	Puudub	Puudub	Elupaiga säilimine vähemalt samal pindalal (0,8 ha) esinduslikkusega C
2.2.2.	Valged luited (2120), püsitaimestikuga liivarannad (1640), eelluited (2110)	Elupaikade säilimine kokku vähemalt samal pindalal (6,3 ha) esinduslikkusega B	Võib ohustada intensiivistuv randade kasutamine rekreatsiooni eesmärgil	Külastuse suunamine supelrandadesse	Elupaikade säilimine kokku vähemalt samal pindalal (6,3 ha) esinduslikkusega C
2.2.3.	Metsastunud luited (2180)	Elupaiga säilimine vähemalt samal pindalal (63,9 ha) esinduslikkusega A	Tallamine	Külastuse suunamine	Elupaiga säilimine vähemalt samal pindalal (63,9 ha) esinduslikkusega A
2.2.5.	Liigirikkad niidud lubjavaesel mullal (6270*)	Hooldatud elupaiga säilimine (4,2 ha)	Niidu võsastumine	Võsatõrje ja niidu hooldamine	Hooldatud elupaiga säilimine (4,2 ha)
2.2.6.	Vanad loodusmetsad (9010*)	Elupaik on säilinud vähemalt samal pindalal	Lõkke tegemine väljaspool selleks ettevalmistamata kohti	Järelevalve teostamine ja inimeste teavitamine	Elupaik on säilinud vähemalt samal pindalal (72

		(72 ha) ja vähemalt esinduslikkusega B	Piiranguvööndi metsades on lubatud turberaie	Tagada piiranguvööndis elupaikade kaitse.	ha) ja vähemalt esinduslikkusega C
2.2.7.	Soostuvad- ja soolehtmetsad (9080*)	Elupaik on säilinud vähemalt samal pindalal (13 ha) ja esinduslikkusega A.	Puudub	Puudub	Elupaik on säilinud vähemalt samal pindalal (13 ha) ja esinduslikkusega A
2.3.1	Üksikobjektid	Üksikobjektid on säilinud väga heas seisundis.	Lemmikneeme kivitülv on valesti märgitud asukohaga keskkonnaregistris	Lemmikneeme kivitülv piiride korrigeerimine ja määruse „Tallinna linna territooriumil asuvaid kaitstavaid looduse üksikobjekte ümbritseva kaitsevööndi ulatus“ muutmine	Üksikobjektid on säilinud väga heas seisundis

LISA 3. AEGNA MAASTIKUKAITSEALA TSONEERING JA SÕITMISEKS LUBATUD TEED

Vabariigi Valitsuse 27. mai 2010. a määruse nr 64 "Aegna maastikukaitseala kaitse-eeskirj" lisa

Jaanus Tamkivi
 Keskkonnaminister

LISA 4. ULATUSLIKE LOODUSÕNNETUSTE LIKVIDEERIMINE JA METSAKAHJUSTUSTE TÕKESTAMINE KAITSEALA PIIRANGUVÖÖNDIS

Kaitstava loodusobjekti piiranguvööndis ja hoiualal üldreeglina lubatakse tegevusi, mille mõju objekti kaitse-eesmärgile on neutraalne või positiivne. Nendel aladel on tolereeritavad ka majanduslikel eesmärkidel tegevused viisil ja mahus, mis ei ole vastuolus kaitstava loodusobjekti kaitse-eesmärgiga. Paratamatult võib ette tulla ka olukordi, mida ei ole võimalik lahendada tavapäraselt selleks kasutatavate õigusnormide järgi (nt lageraiet oleks vaja teha suuremal alal, kui kaitsekord seda võimaldab). Tüüpilisteks sellisteks näideteks on loodusõnnetused metsamaal, nagu torm, tuli või ulatuslik metsakahjustuse levik, invasiivse võõrliigi levik jmt. Looduskaitse vaatevinklist vaadates on sellistel juhtudel tegemist metsa ökosüsteemile omaste protsessidega, milledesse pole vaja tingimata sekkuda, kuid mis maaomaniku vaatevinklist võib aga tähendada majanduslikku kahju. Lisaks esineb ka olukordi, kus mitte sekkumisega võivad kahjustused kanduda väljapoole kaitstavaid alasid: näiteks metsakahjurid võivad kaitsealalt levida majandusmetsadesse. Seetõttu peab kaitseala valitseja erandolukordades kaalume erinevaid huve ja otsima kompromisslahendusi. Metsaseadus võimaldab loodusõnnetuste likvideerimiseks või metsakahjustuste leviku tõkestamiseks teha lageraiet või sanitaaraiet (kuni täiuseni 0,3). Kaitsealadel tuleb sealjuures arvestada ka kaitse-eeskirjaga seatud piirangutega (langi suurusle, täiusle vmt). Lisaks eelnevale on võimalik teha ka kujundusraiet, kui kaitsekorralduskava seda ette näeb.

Alljärgnevalt ongi toodud piiranguvööndis ja hoiualal rakendatavad kujundusraie põhimõtted, mida kasutatakse metsakahjustuste leviku tõkestamiseks ja ulatuslike loodusõnnetuste likvideerimiseks, kui neid erandolukordi ei ole võimalik lahendada kaitsekorraga ettenähtud metsamajandamise reeglite raames (lageraie või sanitaarraiena). Kujundusraie kooskõlastamine toimub kaitseala valitseja kaalutusotsuse alusel: kaitseala valitseja hindab kujundusraie teostamise vajalikkust ja kooskõla kaitse-eesmärgiga.

Kaitstava loodusobjekti valitseja võib lubada piiranguvööndis või hoiualal teha kujundusraiet, arvestades järgmisi põhimõtteid:

- 1) Kahjustuste likvideerimine kiirendab kaitse-eesmärgi tagamiseks vajaliku uue metsapõlve teket või see pole vastuolus kaitse-eesmärgiga.
- 2) See on vajalik võõrliigi tõrjeks või metsakahjurite leviku tõkestamiseks kaitsealalt väljapoole.

LISA 5. FOTOD

Foto 1. Kurikneeme sihtkaitsevööndi tähis.

Foto 2. Liikumisrajad elupaikadel.

Foto 3. Külastustaristu Aegna saarel.